

Lau Tidemann Poulsen

TRANSFORMATIVE BOLIGER OG ERHVERV PÅ GODSBANEN I AARHUS

Arkitektskolen Aarhus - Afgangsprøjt F17
Studerende - Lau Tidemann Poulsen / Studie nr. 2011127
Studio 2C - Tectonic Culture - Vejleder: Niels Nygaard

NEW
TETRIS

INDHOLDSFORTEGNELSE

INTRODUKTION	5
INDLEDNING	7
VISION	8
DET TRANSFORMATIVE	9
OMRÅDET	11
AARHUS Luftfoto	12
OVERSIGT OVER GODSBANEN	14
GODSBANEGÅRDEN	17
HISTORIE	18
TRANSFORMATIONEN AF GODSBANEN	20
INSTITUT FOR (X)	24
AVANTGARDE PRINCIPPER FOR BYUDVIKLINGEN	26
FRUGTAKTIONSBARAKKEN	32
TEGNINGER AF FRUGTAKTIONSBARAKKEN	34
TETRIS STUDIOS, Plantegninger	40
DIAGRAM OVER OPDELINGEN I TETRIS	42
STEDERNE I TETRIS	45
NEW AARCH	50
PLACERINGEN I KONTEKSTEN	53
PLACERING	54
DE 3 SNIT MED BYGNINGSTYPER	56
PLACERING AF NEW TETRIS	58
SKITSERING	61
PROGRAM / RUMSKEMA	62
SKITSERING	64
SKITSERINGSPROCES	72
AFSLUTNING	79
REFLEKTIONER	81
APPENDIX	83
INTERVIEWS	84
REFERENCER	92
KILDER	96

INTRODUKTION

INDLEDNING

Arbejdsfællesskaber (Co-workspaces) er gennem de seneste par år sprunget mere og mere frem, og specielt Aarhus Kommune befinder sig i en blomstrende fase indenfor iværksætteri, som man ligefrem kalder en guldalder for det kreative miljø¹

Disse fællesskaber er med til at danne rammerne for udvikling, udfoldelse og udveksling af kompetencer, erfaringer, netværk og idéer, samt et mødested for projekter og virksomheder.

Gennem årene er Godsbanearealet i Aarhus gået hen og blevet en del af et kreativt iværksætermiljø, men står pt. overfor en omfattende transformation fra et gammelt industriområde til en ny bydel, Aarhus K. K'et står for kultur, kreativitet, kulturhistorie og knudepunkt.

Området, som blev købt af Aarhus Kommune i 2008, vil blandt andet komme til at huse en ny Arkitektskole, Aarhus Produktionsskole, kollegier og andre institutioner på området.

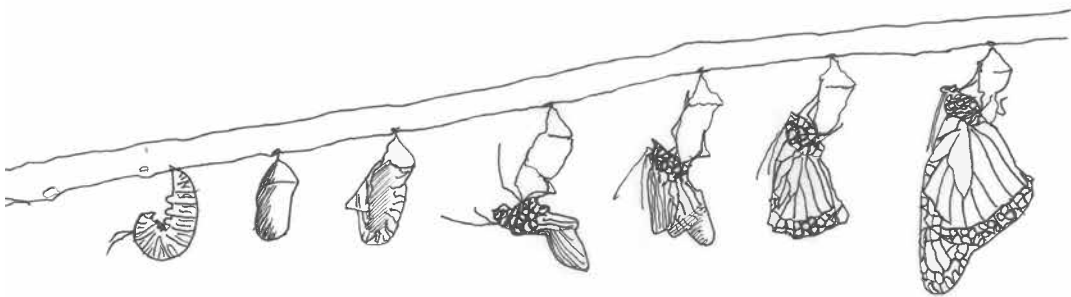
Dette er en del af en udviklingsplan i samarbejde med Sleth, COWI og Schønherr.

Med mit afgangsprøve vil jeg tage udgangspunkt i den del af det kreative miljø, på Godsbanen, som forsvinder ved placeringen af den nye arkitektskole. De små, kreative steder, som holder til i ca. halvdelen af den gamle frugtaktions barak, som idag kaldes bygning F.

Stedet er opkaldt af brugerne selv efter den selvgroet arkitektur der er opstået inde i

barakken og hedder Tetris Studios.

Barakken blev taget i brug i 2012 af Institut For (X). Mads Peter Lausen, daglig leder af Institut for (X) udlejede billige footprints til folk, som manglede et sted at udfolde deres kreativitet og erhverv, inde i barakken.

¹ <http://jyllands-posten.dk/aarhus/erhverv/ECE9221440/aarhus-er-inde-i-en-kreativ-guldalder/>

Afgangsprojektet sigter efter at skabe et forslag til et nyt sted for iværksættere, mindre virksomheder og studerende, med udgangspunkt i det eksisterende miljø i bygning F.

En transformation, som kan udvikle sig og ikke nødvendigvis have den samme rumformat og de samme lejere, men som skal være pulserende og levende som sin forgænger.

Tetris Studios i bygning F, er opstået "naturligt", ved at folk selv har indrette deres små værksteder og kontorer i en tom og forladt lagerhal. Blandt andet har jeg selv bygget mit eget kontor i bygningen.

Tetris Studios, natklub Double Rainbow, B-huset, D-huset og udendørs miljøet står overfor gentrificeringen, som kommer med udviklingsplanen for Aarhus K.

Det nye sted skal fungerer som en ny spirekasse for den kreative undergrund i Aarhus, som jeg mener Tetris hidtil har været. Firmaerne 'Træmand' og 'Nordic tales' er begge firmaer, der viser hvordan det kreative iværksætteri kan udvikle sig og vokse ud af stedet, hvis de får de rette rammer for en opstart. Idag har nye iværksættere overtaget Træmand og Nordic Tales lokaler og har haft mulighed for at ændre på rummets funktioner og udseende. Disse muligheder vil jeg drage ind i mit afgangsprøjsjekt: *NEW TETRIS*.

Økonomisk anordning for NEW TETRIS

Ligesom den gamle frugtaktionsbarak var ejet af Aarhus Kommune, er ideen at Aarhus Kommune kommer til at være bygherre og eje bygningen, som de gør nu.

Der skabes en forening "New Tetris" under den eksisterende Institut for (X) som betaler en samlet husleje for hele bygningen. De enkelte lejere betaler så leje for hver sin del i bygningen til enten "NEW TETRIS" eller Institut For (X) foreningen.

Midlertidigheden er flygtig. Midlertidighed er en hændelse som er kortvarig i menneskets forstand. Jorden anslåes til at være omkring 4,54 milliarder år. Universet anslåes til at være cirka 13,75 milliarder år gammel. Stjerne fødes og dør i universet og når solen dør vil jorden have været en midlertid hændelse i universet. Alt betragtes derfor som midlertidig da intet vare evigt.

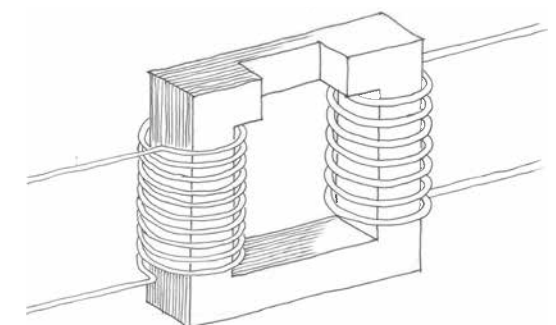
Når man taler om arkitektur eller i urban forstand er midlertidighed en festival på 7 dage. Eller en strandbar sommeren over.

Det transformative betragtes mere som en omdannelse af noget. F.eks. en sommerfugle der kommer fra en larve, der har været en nymfe og før det, et æg (se illustration side 4). Sommerfuglen indeholder en bestemt dna som ikke ændre sig, men selve formen og udseende ændre sig flere gange igennem dens liv.

En transformator

I elektronikkens verden er en transformator en genstand, hvor man kan transformere spænding op eller ned. Ganske enkelt har man viklinger rundt om en jernkerne hvor man sender strøm igennem fra den ene ende (input) og ender med et andet i den anden enden (output).

Ved transformationen forekommer der et strømtab som omdannes til varme.

OMRÅDET

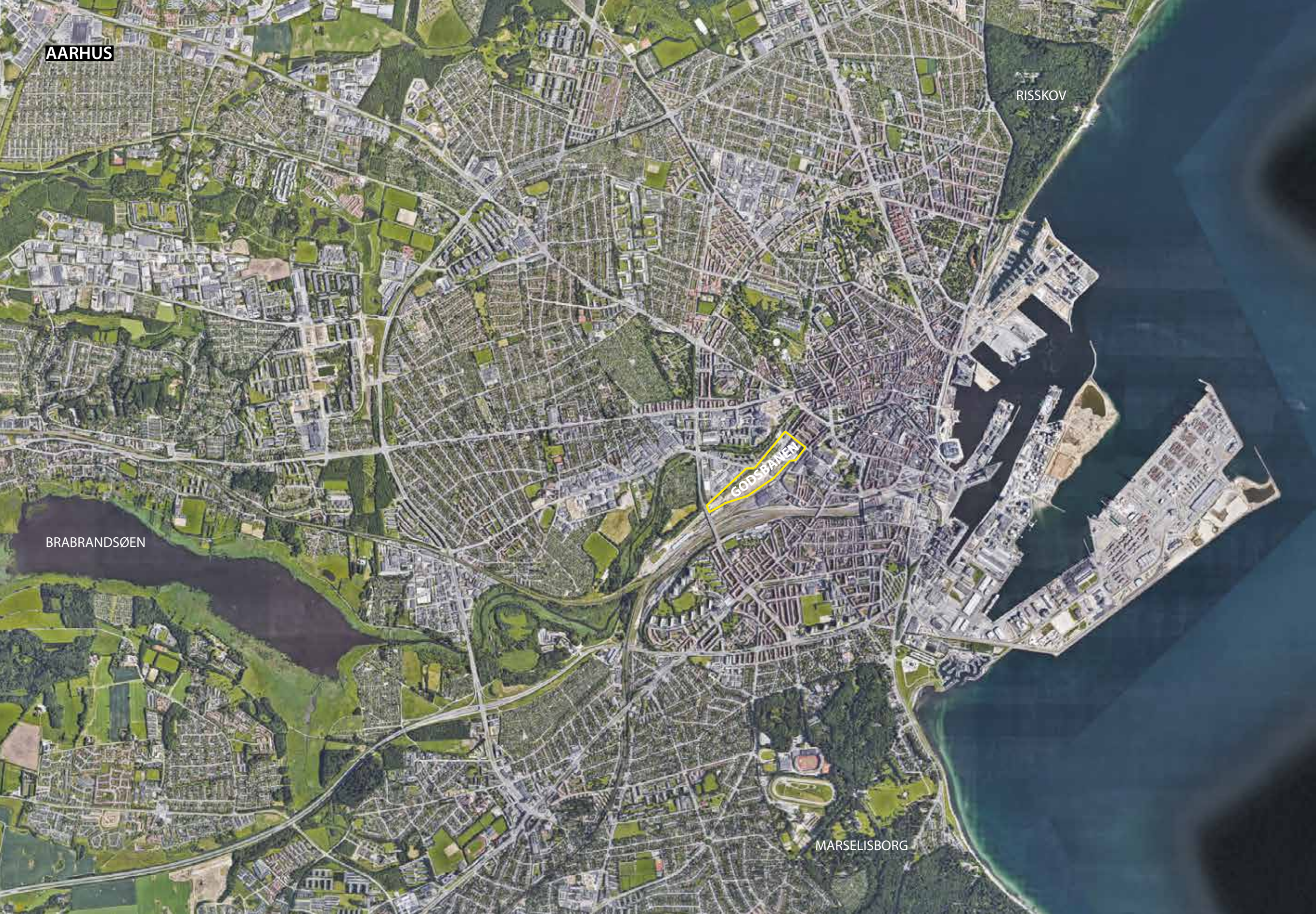
AARHUS

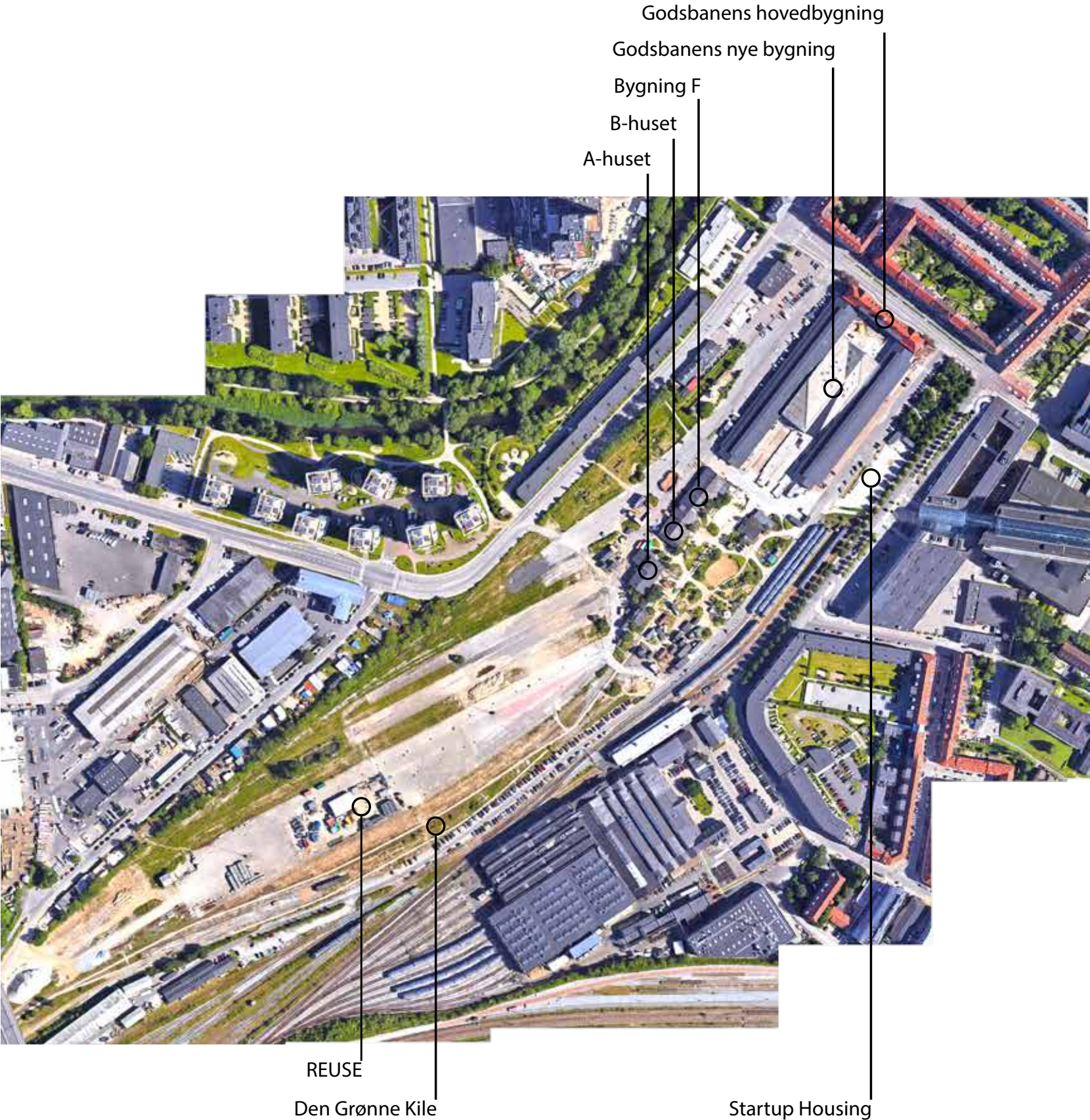
RISSKOV

BRABRANDSØEN

GODSPÅVEN

MARSELISBORG

GODSBANEGÅRDEN

Godsbanengården er tegnet af Statsbanernes overarkitekt Heinrich Wenck i 1920, indviet i 1923, som hans sidste store opgave. Wenck tegnede også Københavns Godsbane og Aalborg Godsstation i 1901-1902.

Hovedbygningen byder på mange arkitektoniske kvaliteter bl.a. det løgformet spir på taget.

Selve varehusene, hvor godset ankom og afgik fra, er bygget op af nogle karakteristiske Hetzer-buer spær som det markante træk indvendigt i bygningerne. Hetzer-buerne er bukket limtræ der blev opfundet i 1906 af den tyske tømrermester Otto Hetzer. Buerne tillader et stort spænd hvor der er et højt frirum under.

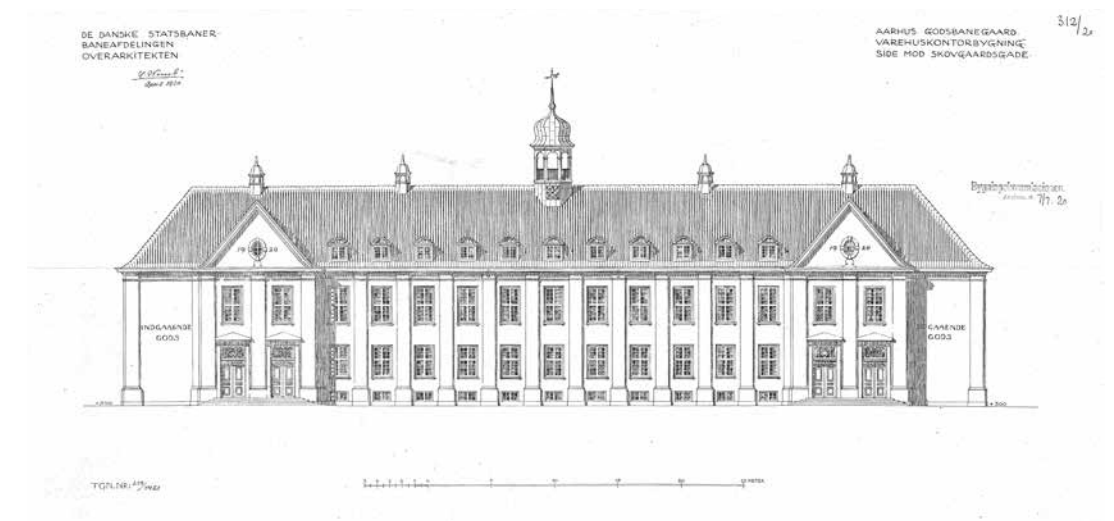
I 2012 åbnede Godsbanens kulturproduktionscenter, transformeret af E+N Arkitektur og 3XN, i de historiske bygninger.

For enden af Godsbanens hovedbygning,

i de gamle værksteds- og toldbygninger, ligger idag en selvgroet iværksætterplatform ved navn Institut for (X).

Større og længerevarende projekter såsom Den Grønne Kile, er også på vej langs de bevarede historiske togspor, og skal binde ådalen, naturen og byen sammen.

Godsbanearialet dækker det område, som tidligere blev kaldt Mølleengen. Siden midtalden og frem til 1873 lå der en mølle omtrent på det areal, hvor Mølleparken ligger i dag. Ådalen, som kiler sig igennem Århus' bakker, skabte et attraktivt område for jernbanen dengang den skulle anlægges.

1920

Anlægsarbejdet begynder på Mølleengen. 3000 granstammer blevet hamret ned i 20 meters dybde som fundament for anlæggets bygninger.

1950

Århus Frugtauktion opfører egen auktionshal i træ imellem Godsbanegårdens nordfløj og Toldvarehuset.

2008

Aarhus Kommune køber Godsbanegården og arealet af DSB med støtte fra Realdania til selve kulturcenteret.

1923

Godsbanegården indvies.

2000

Godsbanen lukker for godsbane trafik.

2012

Det nye kulturproduktionscenter indvies d. 30. marts.

2018

B Huset og Bygning F rømmes så de kan bulldozes til fordel for den nye arkitektskole.

2017

Vargo, Nielsen, Palle og Adept vinder arkitektkonkurrencen om den nye arkitektskole på godsbanen.

2020

Den nye arkitekt skole står færdig.

TRANSFORMATIONEN AF GODSBANEN

Fra industri til by

1954

Frugtaktionshallen er ikke i sin fulde længde

1974

Frugtaktionshallen er forlænget og Godsbanen har fået en overdækning over perronerne.

1988

Frugtaktionshallen er brudt igennem ved murestensgavlen på godsbanens nordfløj

2004

Godsbanen lukker

2006

Området bliver ryddet

2011

Godsbanen kulturproduktionscenter er under opbygning. Institut For (X) er begyndt at have sin aktivitet i A og B huset.

2013

Godsbanens kultur produktionscenter er færdigt og Institut For (X) er ved at tage form.

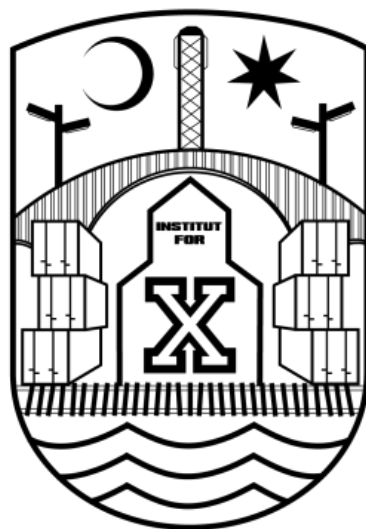
2017

Godsbanen som den ser ud i dag. Institut For (X) udvider sig primært i højden med containere

Institut for (X) er en Erhvervs- & Kulturplatform, hvor X'et defineres og omdefineres. Organisationer er organisk og levende og stedet skal ses som private værksteder med en åben attitude. Det er en "gør-det-selv" bruger platform som huser alt fra iværksættere, kunstnere, skatere og kaninbure.

Institut For (X) begyndte med en gruppe mennesker fra Bureau Detours i 2009. Den gamle toldbygning blev lånt ud, midlertidigt, til en workshop på et par uger. Det blev så senere til 3 måneder og nu er det en mere permanent lejekontrakt hos Aarhus Kommune. Institut For (X) er gået fra at være en midlertidig foranstaltning til nu at være en transformativ forantaltning.

Vejen ind på X

Institut For (X) fungerer på den måde at hvis man vil definere X'et, kan man enten starte med et møde hos Mads Peter Laursen, daglig leder af Institut for (X), eller lave et internt opslag på facebook. Dette sker fra dagligt til ugentlig afhængig af sessionen.

"Sig hej til din nabo"

Mange af stedets brugere oplever stedet som en kulturel lille landsby i byen, hvor man kender hinanden og siger "hej" til hinanden. Det er en vigtig del af stedet identitet og hjælper til med at der opstår synergier på kryds og tværs.

Posteren "Sig hej til din nabo" er en opfordring til at hilse på hinanden på Institut For (X). Derved også have et godt naboskab til hinanden og undgå nabokonflikter. På Institut For (X) betragter man alle som naboer. Også industri og bydele rundtomkring.

Det gamle nabohjælp logo har fået en renæssance som "Sig hej til din nabo" poster.

Foreningen Institut For (X) ser sig selv som en generator for nye måder man kan udvikle urbanitet. For at understøtte deres agenda har de udviklet en række posters med forskellige budskaber.

Budskaberne er ligeså meget til at kommunikere over for dem selv som for andre. Som f.eks. "BULLDOZERDAG".

AVANTGARDE PRINCIPPER FOR BYUDVIKLING

Institut for (X) har udviklet fem filosofier der kan inddrages i byplanlægningen og byudviklingen.

Det er et forsøg på at løse den gordiske knude i moderne arkitektur og byplanlægning, i systemet mellem lokalplan, arkitekt og entreprenør.

De midlertidige anvendelser har udviklet en række principper, filosofier og metoder.

Nogle vil kunne bidrage med en givende vinkel til den permanente by.

BROKEN Streets

Mennesket kan bedre forholde sig til mindre og intime rum. Modsat store åbne rum som pladser og lange bredde avenuer hvor man er meget eksponeret. En mere "opklippet" vejstruktur giver lommer i byen hvor det er muligt at "trække vejret".

Uforudsigelige forløb, samt 'hjørner' hvor livet mellem husene kan finde fodfæste.

Bygningen der formår at give mennesket retten til at ændre den efter pragmatiske behov og tidens gang.

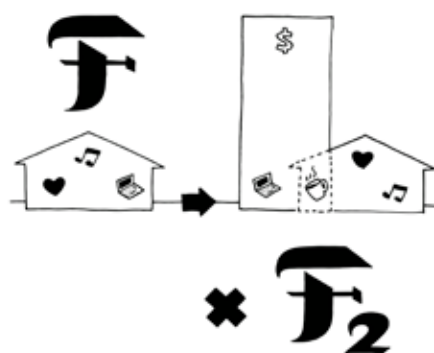
Indflytteren får mulighed for at udvikle rummet.

Den Variable By
Opfordre til en spændende by hvor der er plads til alle. Store og små

En større sammenblanding af bygningers programmer. En mindre skala for de enkeltes bygningers footprint. Stor spredning i lejemuligheder. Større blanding i bygningers højde og udtryk.

F -> F2
En poster der opfordrer til at bevare og bygge videre på den arkitektur der eksisterer. Et modspil til gentrificeringen.

Bygge videre på eksisterende arkitektur og eksisterende aktiviteter. En måde at bevare livet. Nyt og gammelt blandes.

Fuglehuset
Et fuglehus sætter man op fordi man gerne vil tiltrække en bestemt fugleart til et område. I overført betydning kunne man måske ønske det samme for den kreative undergrund.

Hvis man giver plads til den kreative undergrund, flytter den ikke fra Aarhus mod de store metropoler. Institut for (X) er et sted, hvor det kreative kan eksistere og udfolde sig på egne premisser.

MORE IS MORE
Mere er mere og giver en større mulighed for synergier og er en reference til Mies van der Rohe's præcept for minimalistiske design.

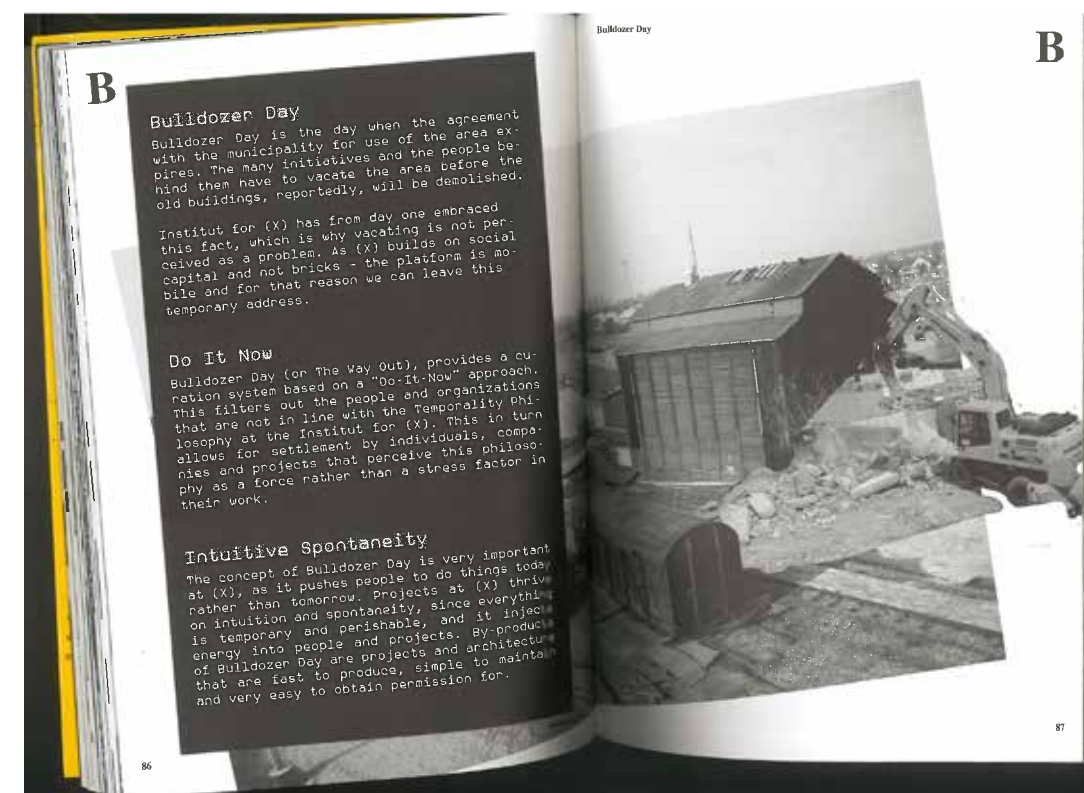
— Flere personer og projekter, giver krydsbestøvning, dermed mere inspiration og endnu flere projekter.

Bulldozerdag

Bulldozerdag har været en realitet fra den første dag, der begyndte at være Institut For (X) på stedet. Det medvirker til at folk, der arbejder på stedet, heller vil gøre tingene i dag end i morgen. På den måde bliver deres projekt realiseret hurtigere. Med Bulldozerdag bliver brugerene også mindet om at en dag skal dit sted og projekt måske finde et andet sted at være.

Bulldozerdag bliver illustreret på forskellige måder og beskrevet i bogen "THIS IS X" af Haack & Marteinsson

FRUGTAKTIONSBARAKKEN

Bygning F, den gamle frugtaktionshal har været en midlertidig bygning siden år 1950, hvor den blev opført. I et uddrag fra et dokument om Aarhus Godsbane står der:

"...Aarhus Frugtauktioner, der i 1950 fik tilladelse til at opføre barakken så billigt som muligt og uden pilotering, da Auktionernes aftale med Statsbanerne om at måtte leje jorden til bygningen rummede en opsigelsesfrist på kun et halvt år som følge af, at Statsbanerne ville sikre sig hurtigt at kunne tage jorden i anvendelse, hvis det viste sig nødvendigt. Bygningen blev derved af midlertidig karakter og har altså nu stået som midlertidig i 59 år. I moderne tid er den blevet sammenbygget med det nærliggende tømrerværksted fra 1922 via en mellembygning i grå elementer, der har skabt et brud i de to røde træbygningers pakhusstil."

Aarhus Godsbanegård - historie og kulturarvsanbefalinger,
Dansk Center for Byhistorie, 2009

Frugtaktionshallen blev brugt til at aflæsse vare fra godsvogne fra baneterræns siden og så evt. omlæsse ved aktion og læsse på lastbiler og videre ud i byen fra den anden side. Det er på en måde en meget pragmatisk bygning der afspejler datidens svar på en økonomisk funktionel pakhus. Hallen er baseret på en række randefundamenter der stikker ca. 80 cm op over terræn og med tværbjælker på 20x20 cm. ovenpå giver det et solidt dæk på 1 meters højde, man kan trække gods henover. Fundaments hævnings over jorden giver et "naturligt" plateau som godsbanens hove-

debygningen og toldvarehus også besidder pga. godsvognes højde. Det er praktisk når man skal aflæsse og pålæsse tog og lastbiler, men det gør også noget ved tilgængeligheden i almindelighed. Det er f.eks. meget ideel hvis man ejer en Harley Davidson forretning i Risskov og man ikke bryder sig om biler der brager igennem facaden, for at kunne stikke afsted med en masse motorcykler. Plateauet afskærmer for den direkte tilgængelighed.

Skydeportne har muliggjort en bedre tilgængelighed og åbenhed hvorimod peronen og plateauet skærmer af og bidrager til folks afholdenhed til at gå ind.

Skydeportne sidder indvendigt hvilket betyder de er beskyttet imod udeklimaet. Det har helt sikkert været med til at de stadig virker efter 67 år. Når porte også sidder indvendigt er de også meget svære at bryde op i forhold til tyveri. Da porten, falsen og facaden sammen skærmer for alt portteknikken.

Gitterspærerne spænder 15 meter og er nok det mest karakteristiske indvendige udtryk, der giver et højt og luftigt rum som dog har været uudnyttet førhen.

Barakken har 3 bandmure, 6 portfag og 7 blindfag forskudt fra hinanden på henholdsvis vejside og baneterræn siden. Blindfaget har et skråbånd i facaderammen der gør at barakken ikke vælter på langs.

Tetris Studios har haft stor fordel og glæde ved at kunne udnytte det brede spænd med de store gitterspær. Det giver plads til

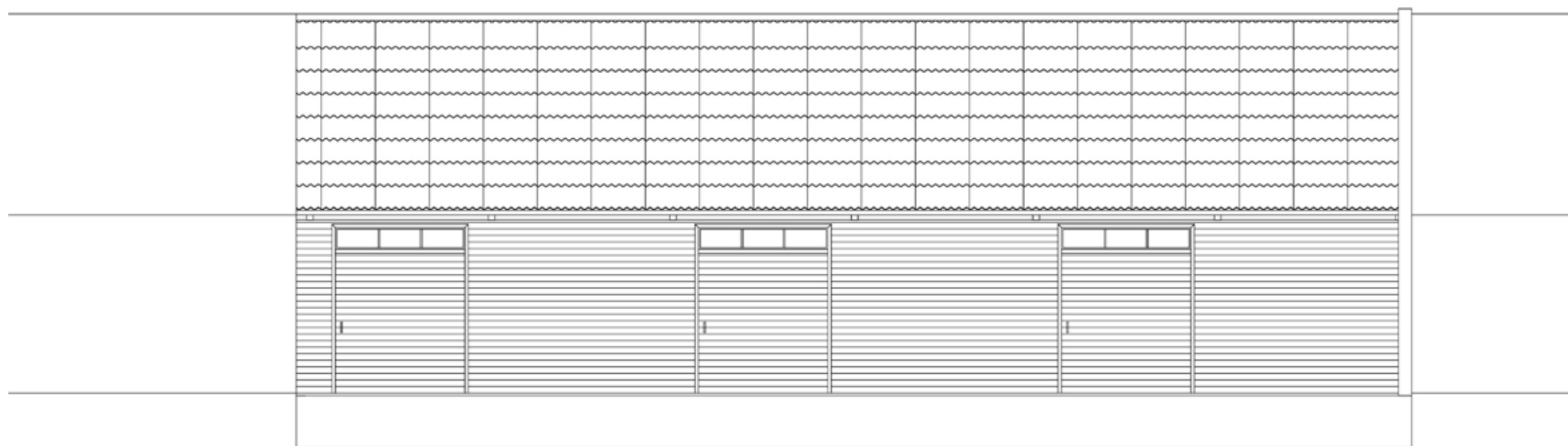
et fællesrum i midten med højt til loftet og mulighed for frihed til at placere letvægge inde i hallen.

Når de enkelte iværksættere har haft byggeprojekter eller har skulle håndtere vare i en større mængde, har det klart været en fordel, at det er en gammel industribygning med store porte og et solidt dæk.

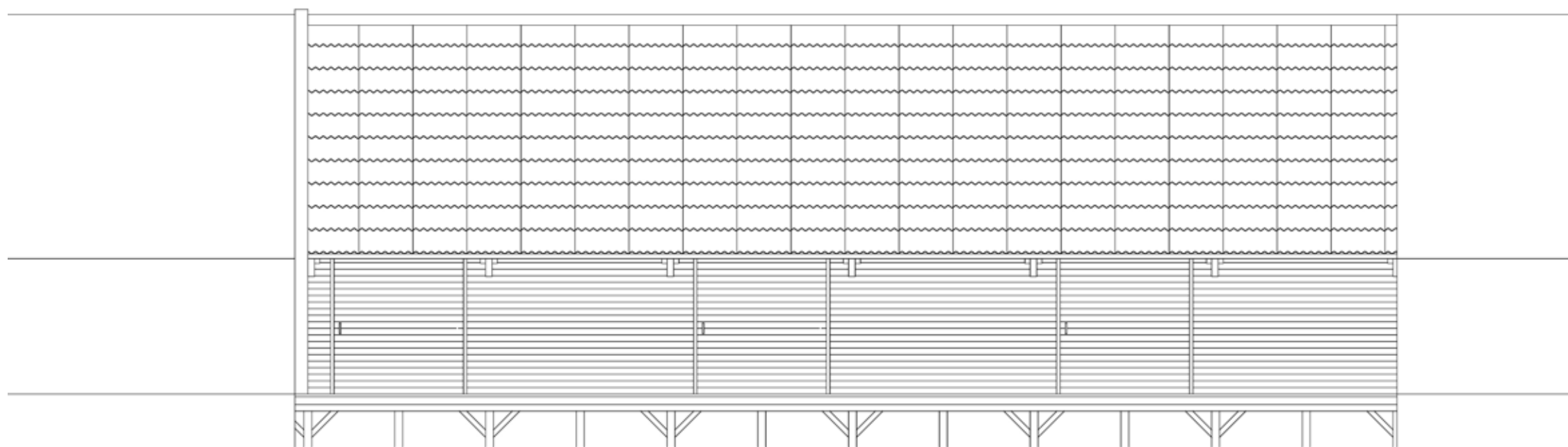

TEGNINGER AF FRUGTAKTIONSBARAKKEN

Facadeudsnit
Perronside NØ
Målestok 1:100

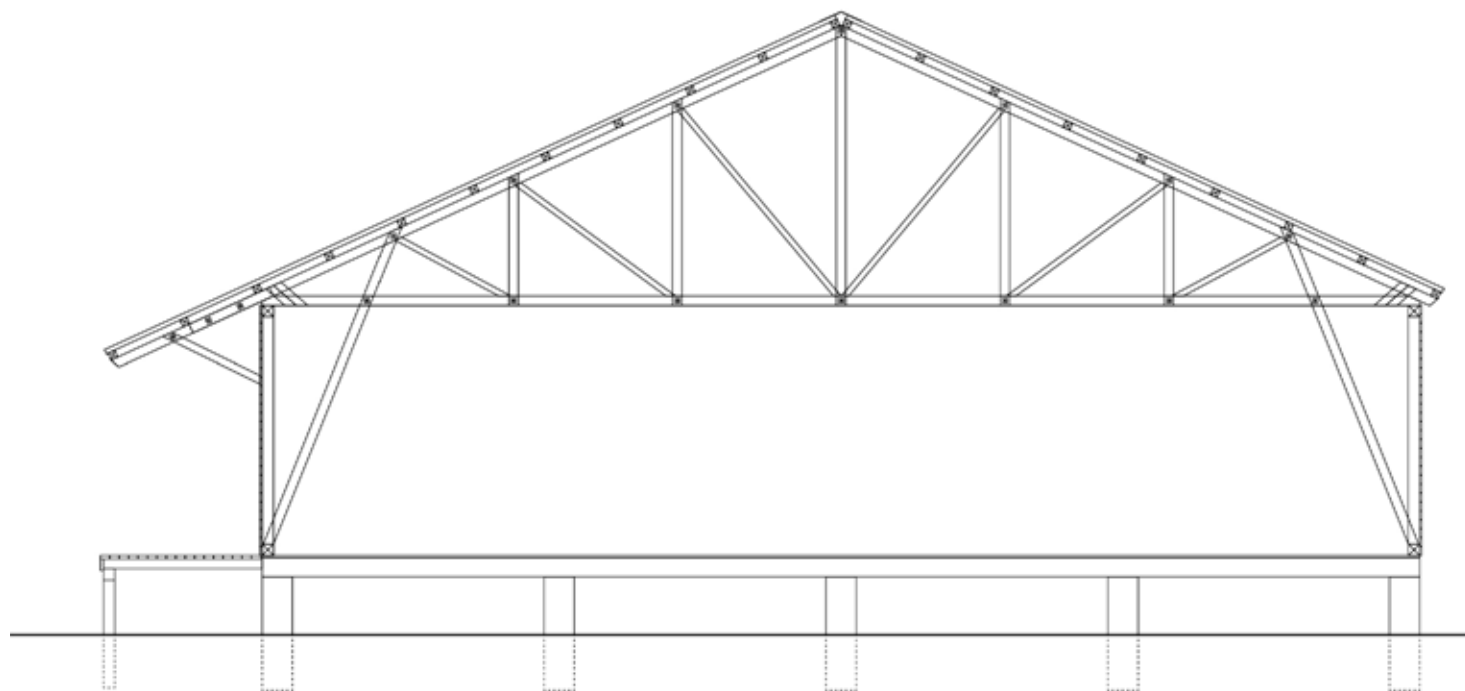

Facadeudsnit
Baneterræn side SV
Målestok 1:100

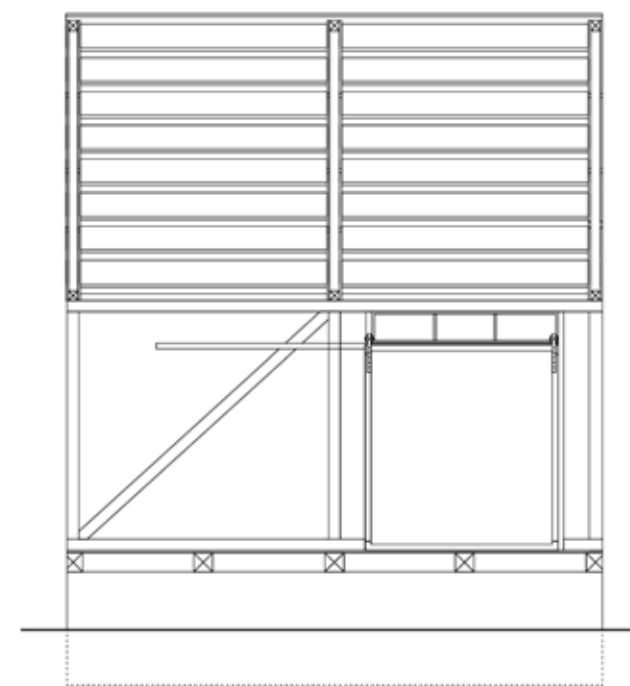

SNIT AF FRUGTAKTIONSBARAKKEN

Målestok 1:100

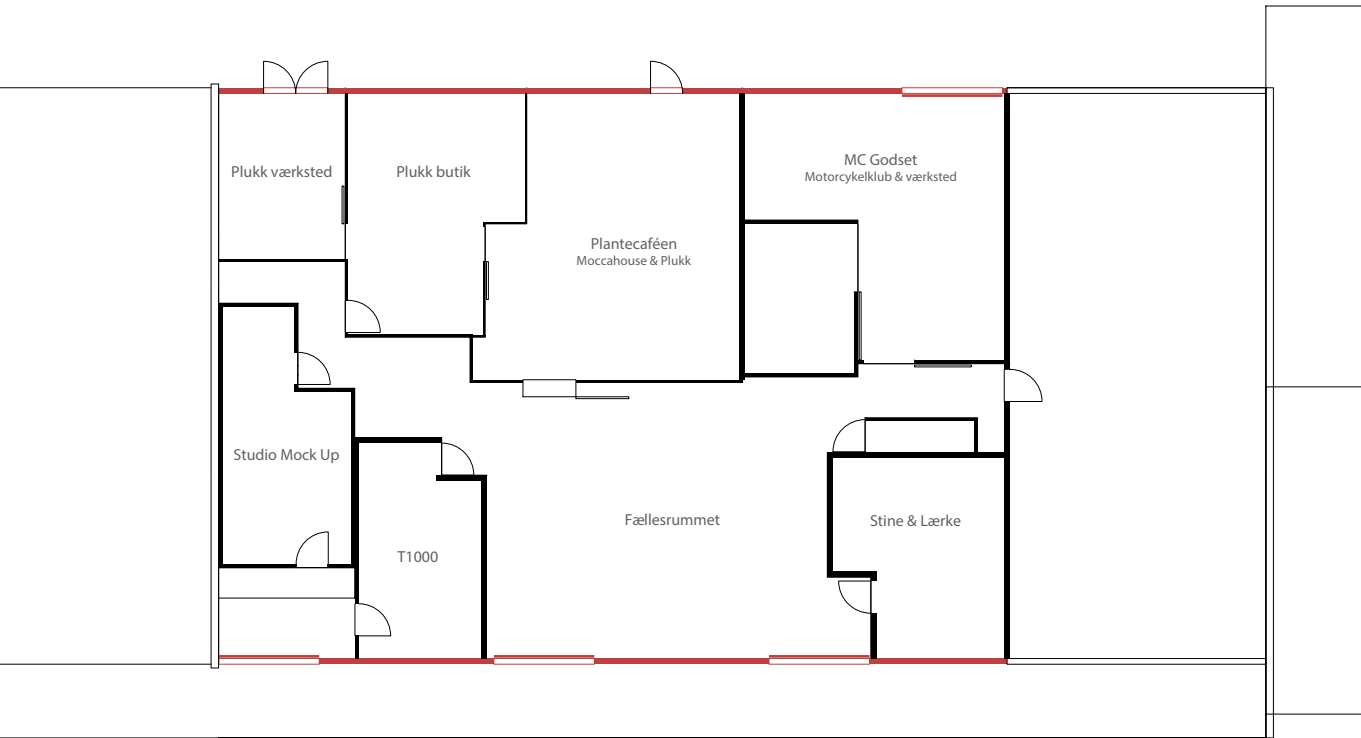

Tværsnit

Længdeudsnit
Blindfag med skråbånd og portfag

Stueplan

1. Sal

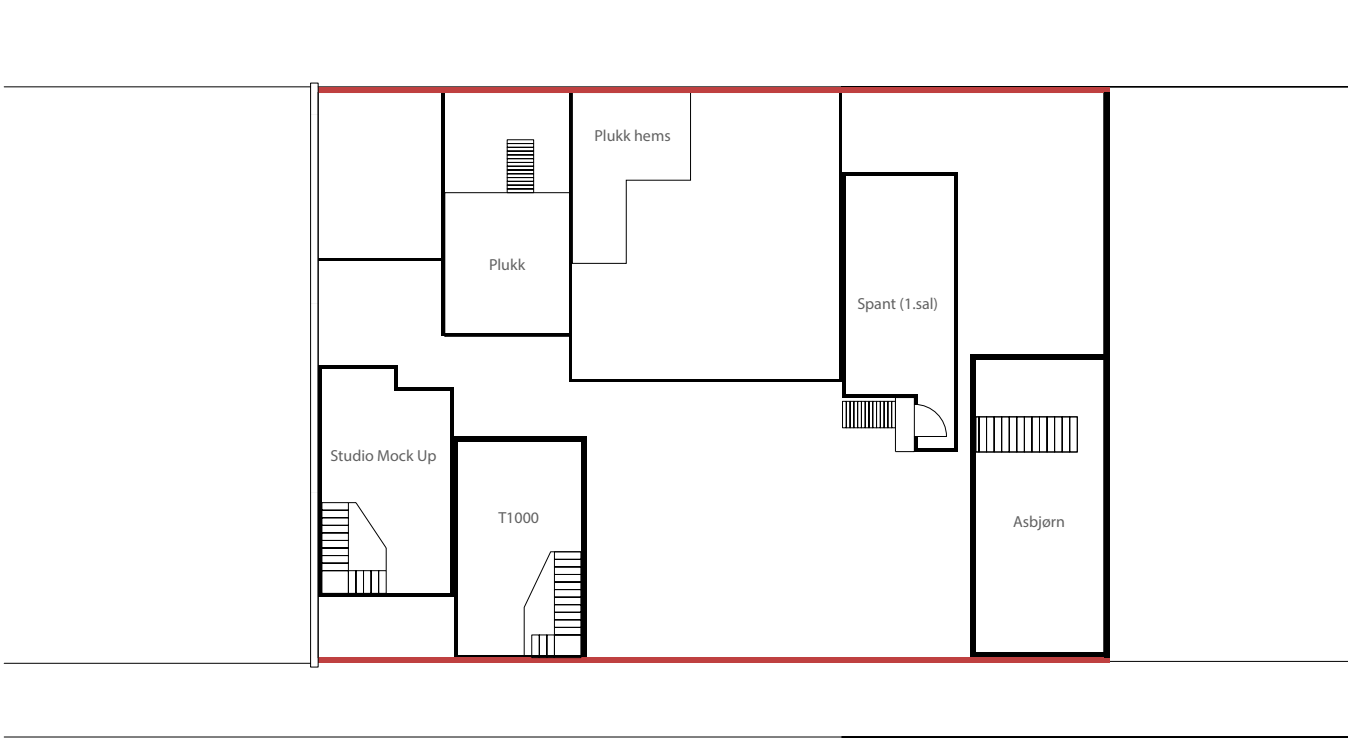

DIAGRAM OVER OPDELINGEN I TETRIS

Offentlig, fælles og privat

- Offentlig
- Fælles
- Privat

Stueplan

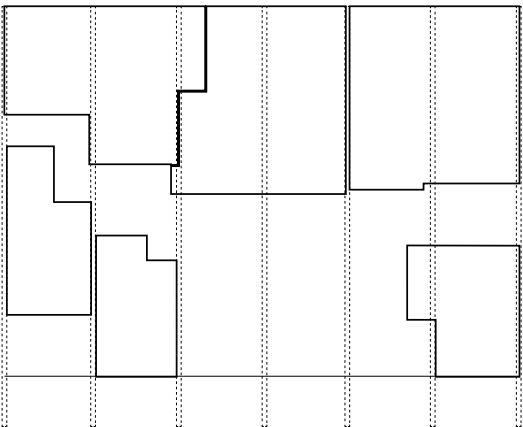
1. Sal

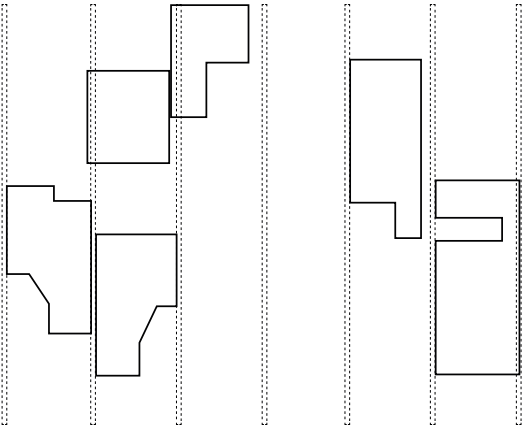
Spærfag

Spærfagne har spillet en stor rolle i rumopdelingen. Især på 1. sal hvor det er svært at trænge igennem gitterspæret.

Stueplan

1. Sal

STEDERNE I TETRIS

Motorcykelklubben

Motorcykelklubben har ca. 12 medlemmer og en container med de motorcykler der ikke er plads til på værkstedet.

Fællesrummet

Fællesrummet er åndehullet og baglokalet for resten af Tetris. Det bruges både som værksted og til fælles arrangementer.

Plantecaféen

Plantecaféen er en conceptcafé med både planter, kaffe og hygge. Det er muligt at købe sig en kaffe imens man studere og handler div. produkter indenfor plante-verden.

Kontorene

Lærke og Stine (t.h.) har overtaget Træmands gamle værksted og har nu et design studio.

Alex er freelance arkitekt og lejer en kontorplads hos Studio Mock-Up

Kasper og Troels er arkitekter og indehaver af Spant Studio.

Kasper har boet i en god periode på hemmen imens han bygger et nyt sted til ham og hans kæreste.

NEW AARCH

Der er blevet valgt en bydel hvor skolen skal ligge, Aarhus K, som giver mening i forhold til Aarhus' visioner for området. Der blev udskrevet en offentlig konkurrence som en prækvalifikation, for folk som minimum har en BA i arkitektur. Der blev valgt 3 hold vindere med hver deres skitseforslag henholdsvis:

Erik Giudice Architects, Sverige/Frankrig
Brian Vargo, Jonas Nielsen & Mathias Palle, Danmark
Atelier Lorentzen Langkilde, Danmark

De prækvalificeret teams kæmpede herefter med de prækvalificeret arkitektfirmaer:

BIG, Denmark
Lacaton & Vassal, France
SANAA, Japan

Så det betyder der var 6 teams der kæmpede om at vinde konkurrencen om hvem der skulle tegne den nye arkitektskole på godsbanen i Aarhus. Og vinder blev:

Brian Vargo, Jonas Nielsen & Mathias Palle i samarbejde med Rolvung & Brøndsted Arkitekter, ADEPT, Tri-consult & Steensen Varming

Den nye arkitektskole ligger sig helt ud til Carl Blochs Gade og terrassere ned og ind imod Den Grønne Kile. Den bygger videre på den kløfteform som de fløje fra godsbanens kulturproduktionscenter skaber. Den Grønne Kile forbliver åben som den

Invitation til offentliggørelse af New Aarch vinderprojektet

Siteplan af New Aarch

trafikale å der løber igennem Aarhus K. Vinderprojektet har placeret en uopvarmet hal på den anden side af Den Grønne Kile. De har valgt at kalde den "Optional" på deres planchemateriale. Det vil sige at bygningen først vil blive opført efter skolen hovedbygning.

Visualisering af Den grønne kile og New Aarch set fra toppen af Godsbanen

Længdesnit af New Aarch

PLACERING I KONTEKST

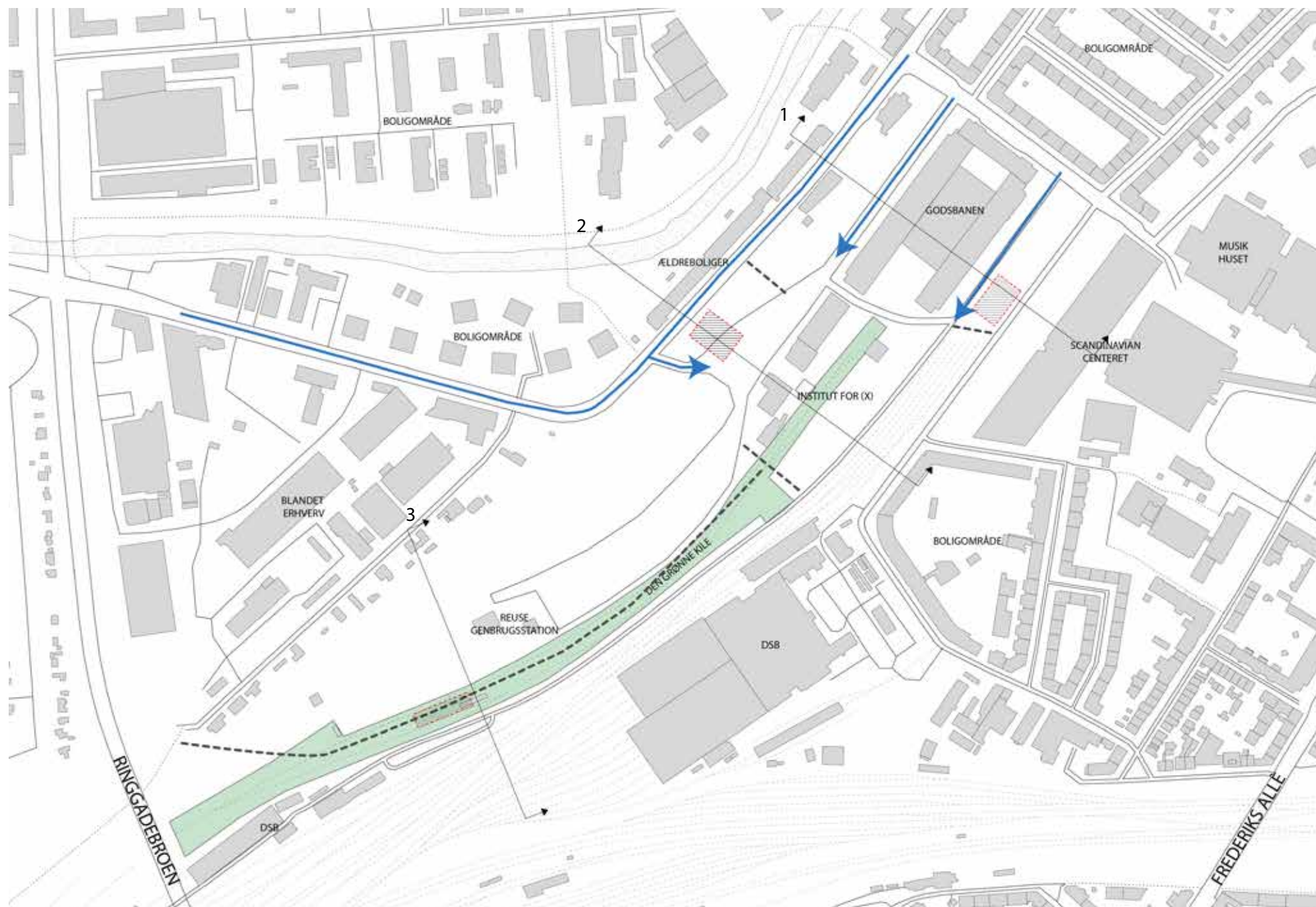
PLACERING

Placeringen i Aarhus K

For at indkredse valget af placeringen for en ny bygning, som kan opfylde mine visioner valgte jeg, at tag udgangspunkt i tre forskellige placeringen i Aarhus K, som kunne "spille op" imod hinanden. Ligeledes valgte jeg også at tegne tre idéer til bygningstyper ind i snittet af placeringerne, ud fra hvad jeg mente passede bedst til konteksten. De 3 senarier kaldet jeg hhv. "Promenaden", "Hangaren" og "Etagehuset". "Promenaden" længst mod nord og mellem Scandinavian Center og Godsbanen. "Hangaren" ud til Carl Blochs Gade og ved siden af den nye arkitektskole. "Etagehuset" længst mod syd ude i Den Grønne Kile.

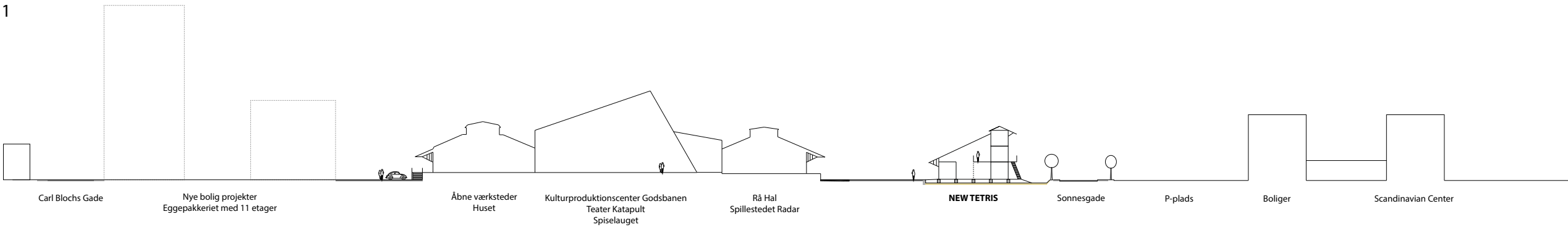
Da vinderforslaget til den nye arkitektskole blev offentliggjort d. 17 marts 2017, stod det klart at den grønne kile vil blive bevaret helt op til Godsbanens bygninger. Det er efter min mening et meget stærkt attraktivt træk for Aarhus K. Ligeledes er det bevaraede A-hus, hvor Institut For (X) holder til og den nye arkitektskole, begge stærke spillere indenfor kreativitet og kan skabe en stærk synergi sammen med et nyt TETRIS Studios.

Blød trafik - - - - -
Hård trafik →

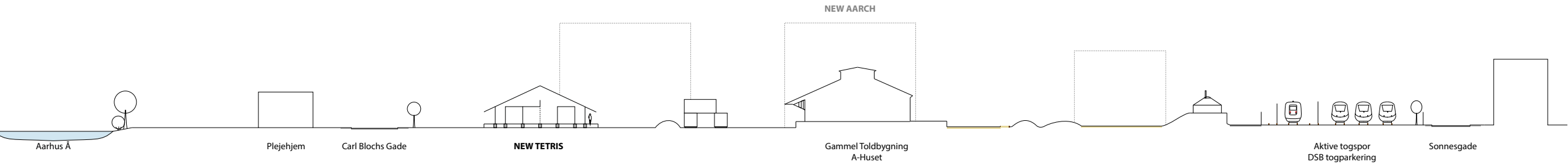

DE 3 SNIT MED BYGNINGSTYPER

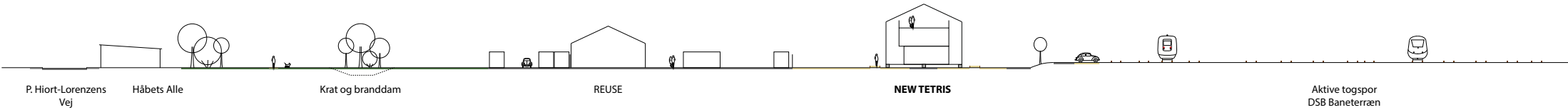
1

2

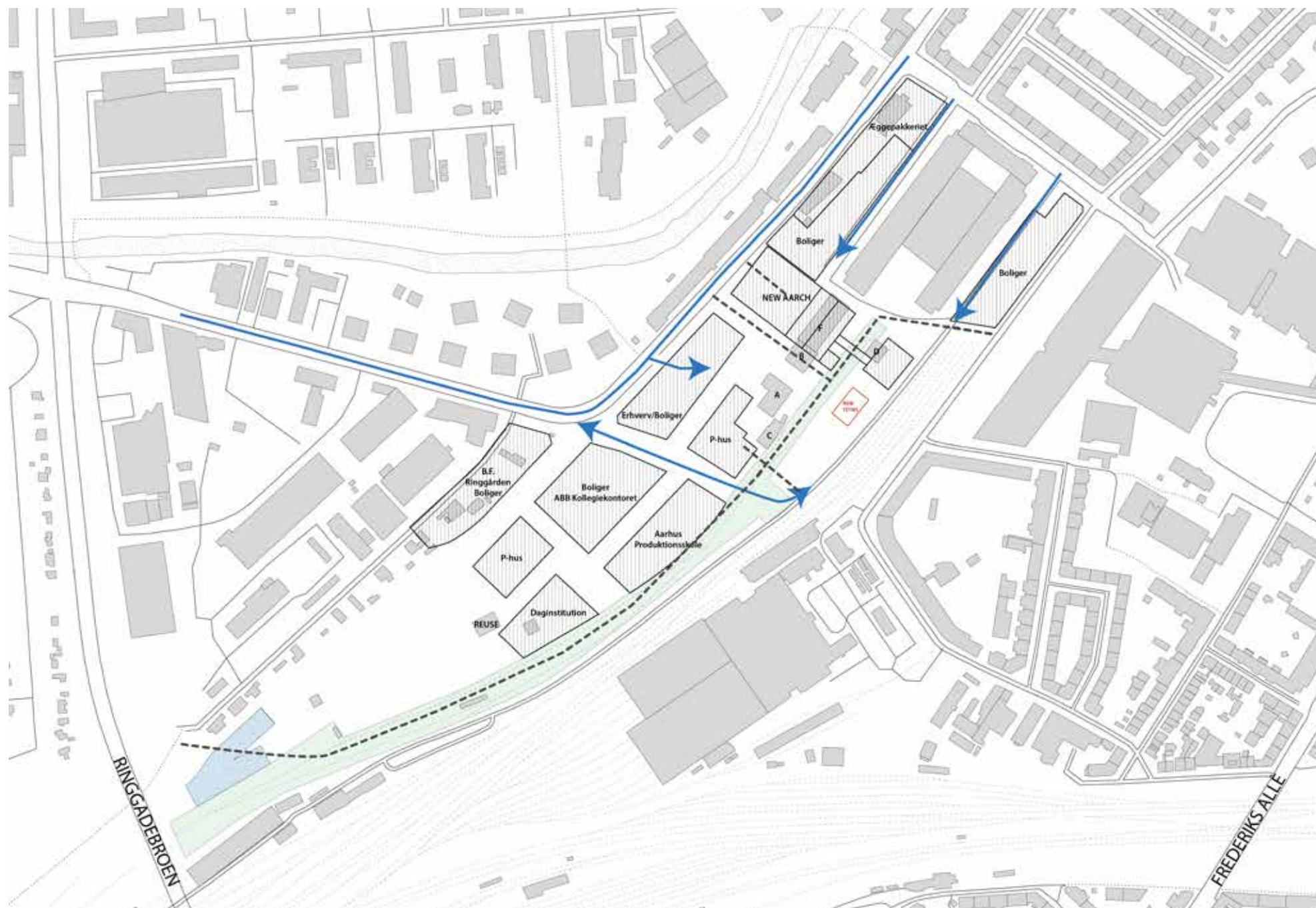
3

Efter offentliggørelsen af den nye Arkitekt-skole var det oplagt at ligge udfor det område der skabes hvor Den Grønne Kile og New Aarch Boulevard mødes.

Blød trafik - - - -

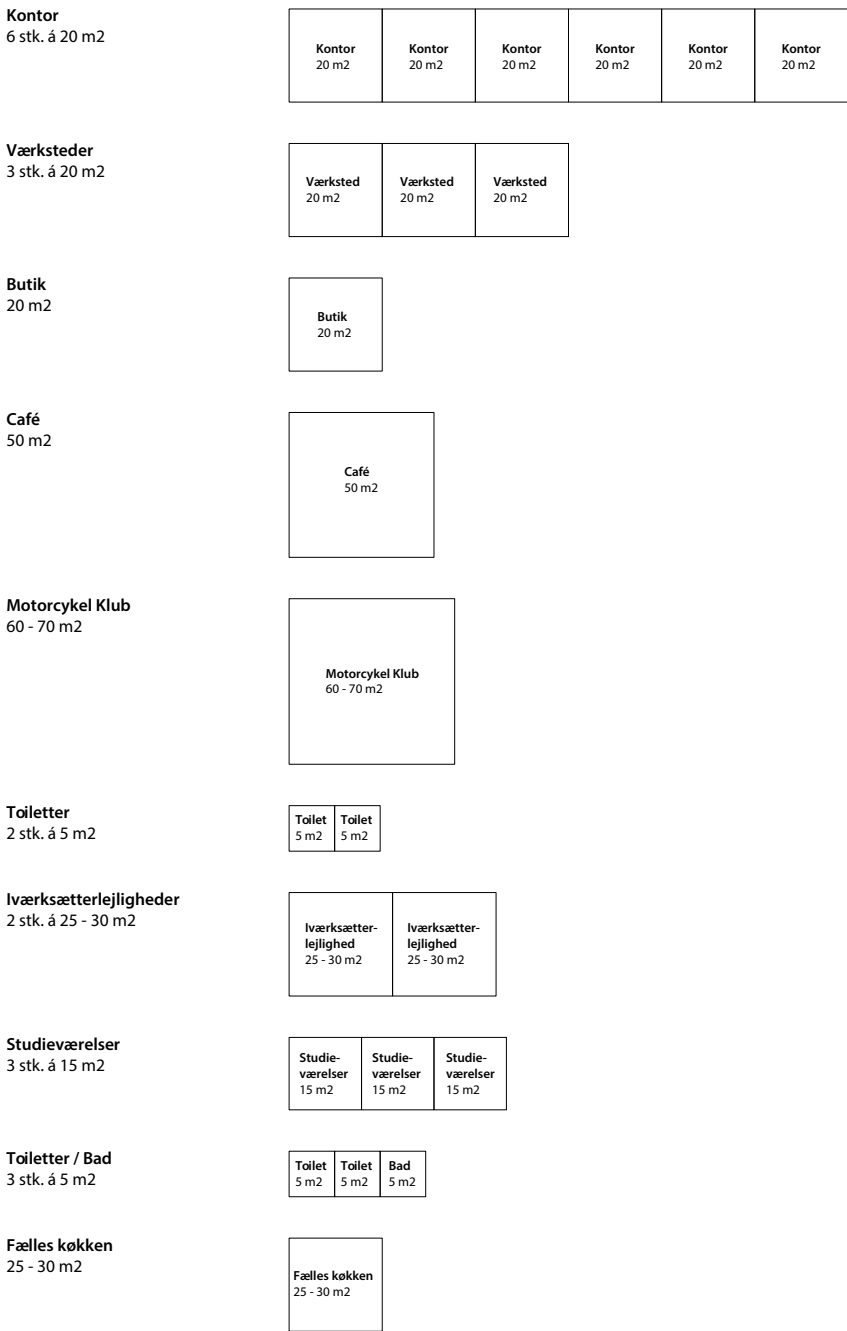
Hård trafik →

SKITSERING

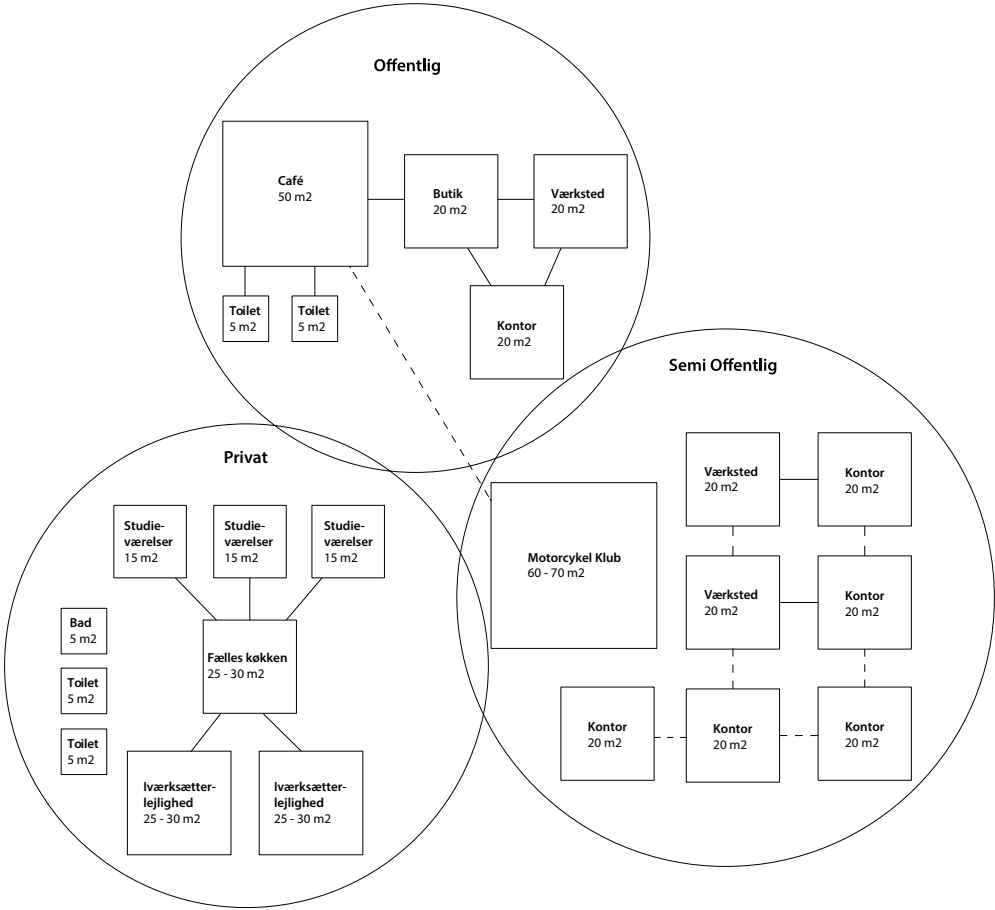
PROGRAM / RUMSKEMA

Ud fra opmålingen af Tetris Studios har jeg udviklet et rumskema som jeg tilpaset med nogle få kvadratmeter. Der er blevet tilføjet boliger, tolietter og fælleskøkken.

Rum relationsdiagram

Fysisk relation
Direkte adgang fra det ene rum til det andet
Visuel relation
Der er en visuel relation imellem rummene

SKITSERING

Mit udgangspunkt for skitseringsprocessen var nogle konkrete kvaliteter fra Bygning F og Tetris, som jeg vil forsøge at føre videre i det nye. Men der var også nogle kvaliteter der manglede ved det gamle, som kunne drages indover.

Pga. tætheden i Aarhus bymidte er det meste hensigtsmæssigt at arbejde i højden med en bygning. Altså 1-2 etagers brede bygninger er nok ikke som fordelsagtige som 3-4 etager smallere bygninger i forhold til økonomi og plads.

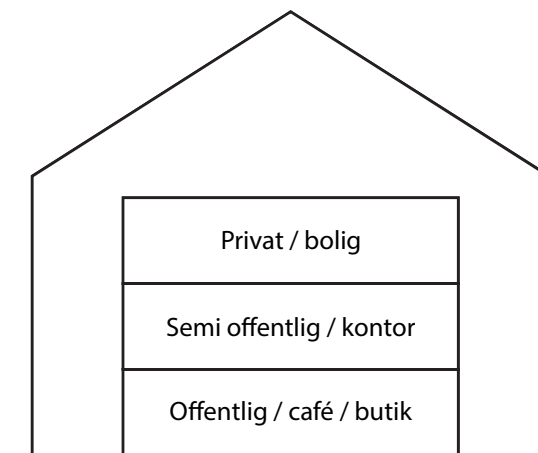
Kvaliteter fra Bygning F og Tetris Studios:

De store porte
Det åbne fællesrum
Gode muligheder for at ændre på rummene.

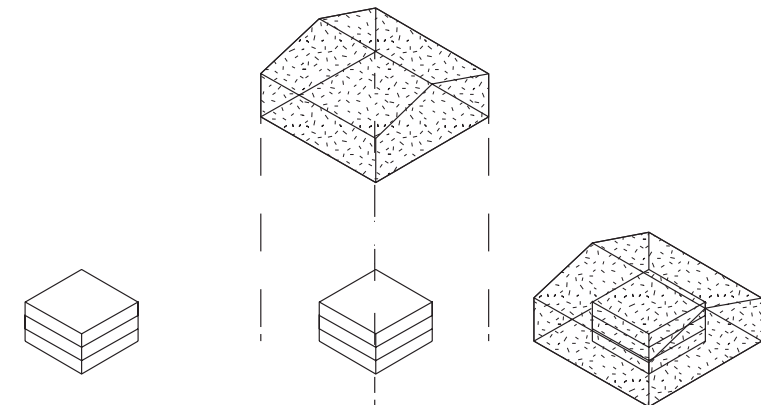
Nye kvaliteter der er indført i skitseringen:

- En mere visuel kontakt med ude og inde
- Bedre mulighed for at kunne tilpasse det rummelige behov.
- Bedre udnyttelse af pladsen
- Muligheden for at kunne bo i bygningen
- Et system der arbejder med at kunne udvide bygningen

Fordelingsdiagram

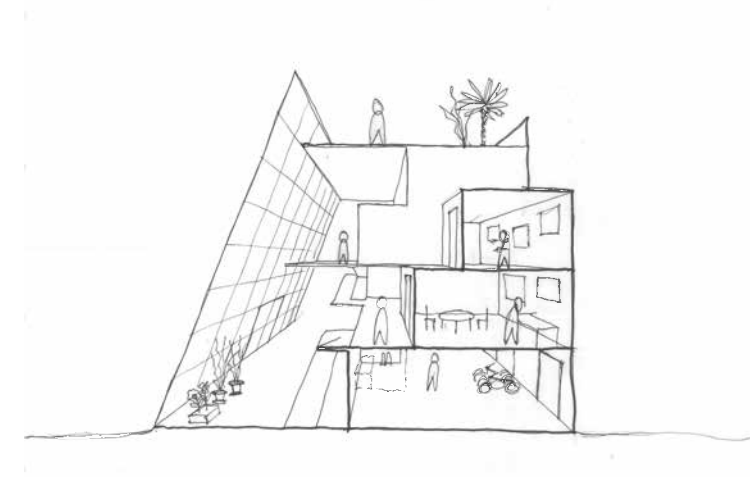
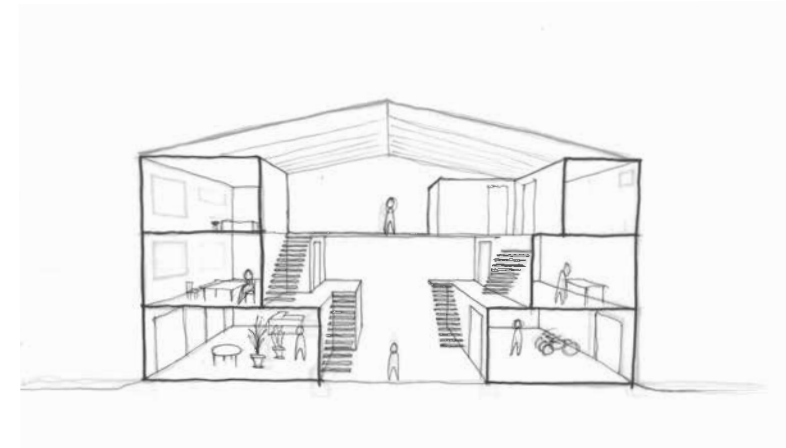

Den Transparente klimaskærm

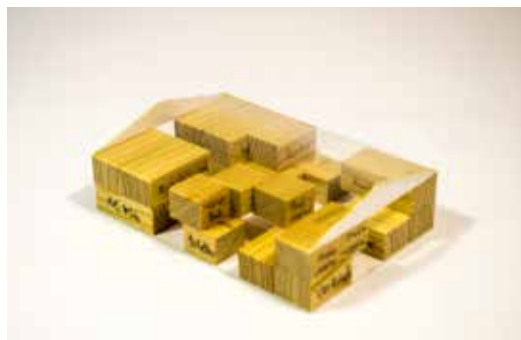
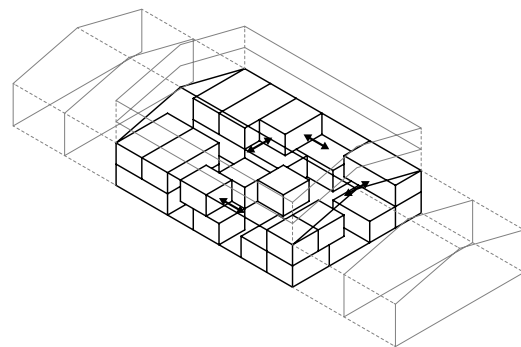
Skitsering med klodser fra rumskemaet

Ud fra rumskemaet lavede jeg en række modeller, som jeg mente kunne opfylde de kriterier som jeg havde dannet mig. De forskellige modeller repræsenterer hver sit koncept indenfor hvordan bygningen hænger sammen rummetsligt men også transformativt. Hvordan ville bygningen kunne arbejde med at den kan udvide sig, måske flytte sig, eller ændre funktioner indvendigt?

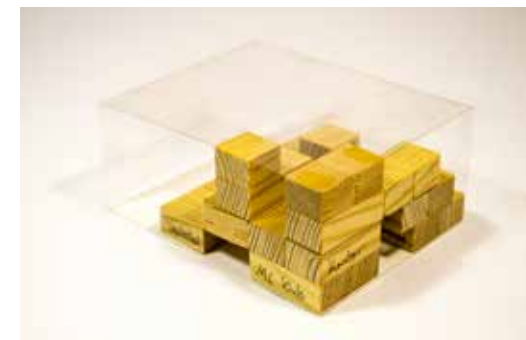
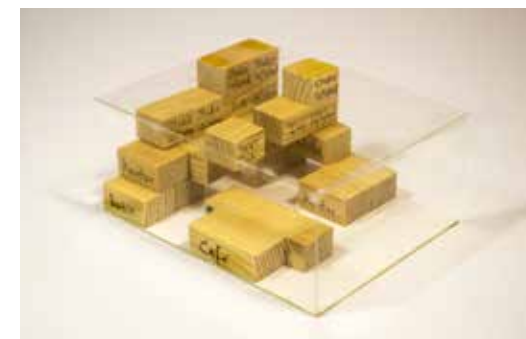
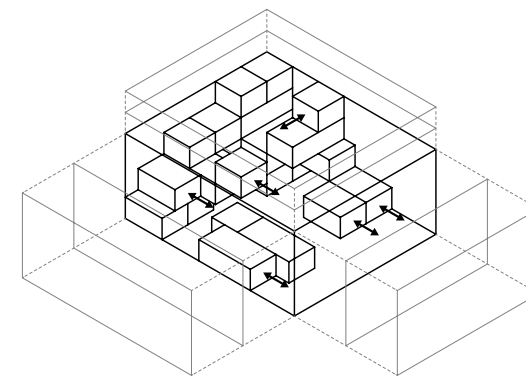
"Hallen"

Hallen arbejder udfra det princip at det er en simple spærfags hal, hvor rummene kan udvikle sig under med en midter gade, hvor der er nogle mindre veje ført ud til siderne.

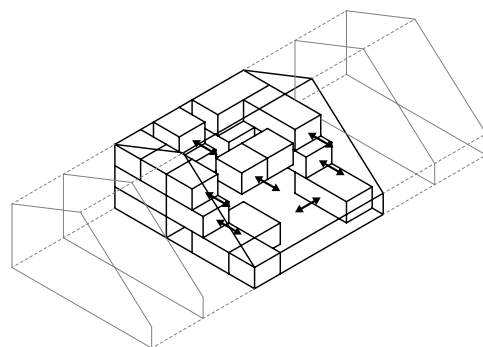
"Bjerget"

Bjerget er bygget op på den måde, at den har et hjørne som en ryg hvor rummene udvikler sig udfra og bygger sig op omkring. Klimaskærmen er en kasseform hvor siderne udvides væk fra hjørnet.

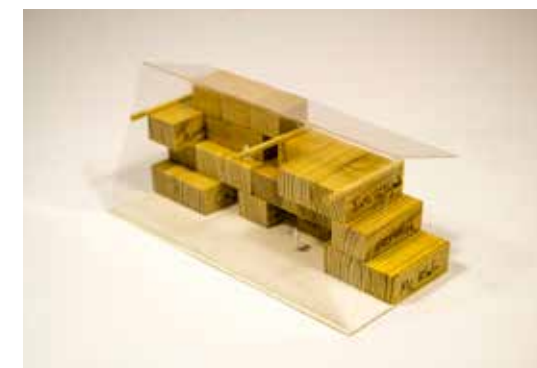
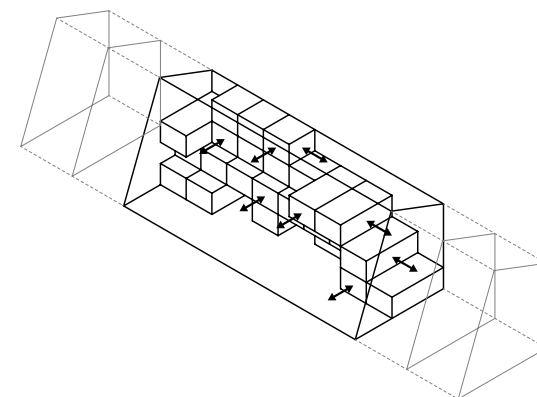
“Hesteskoen”

Hesteskoen er bygget op omkring et tomrum i midten hvor rummene kan vokse rundt omkring.

“Vægdrivhuset”

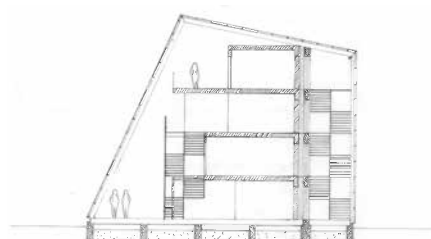
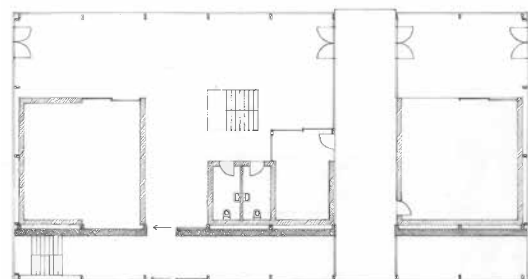
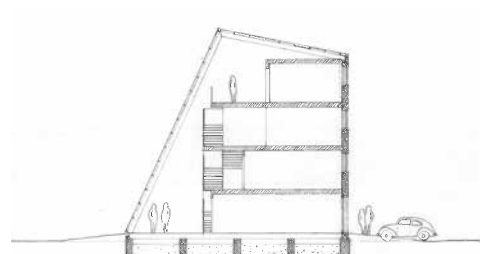
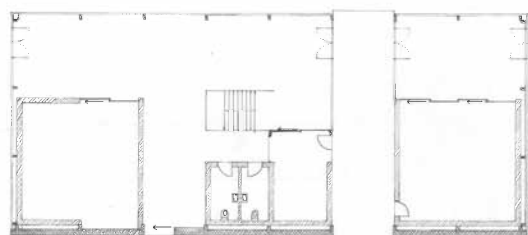
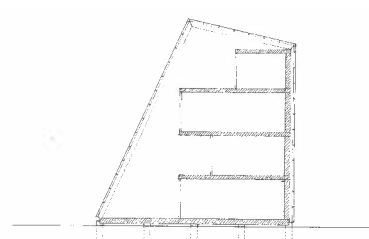
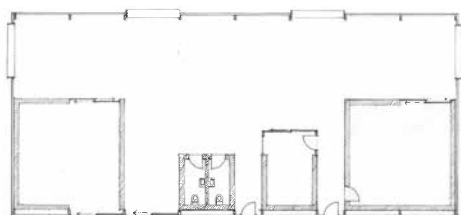
Vægdrivhuset ligger sig som en mur i landskabet og deler aktiv og mindre aktiv side op. Rummene kan vokse frem mod den aktive siden mest i grundplan.

SKITSERINGS PROCES

Plan og snit

Jeg valgte at gå videre med "Vægdrivhuset" da den forholder sig stærkt til sine omgivelser.

SKITSERING

Model

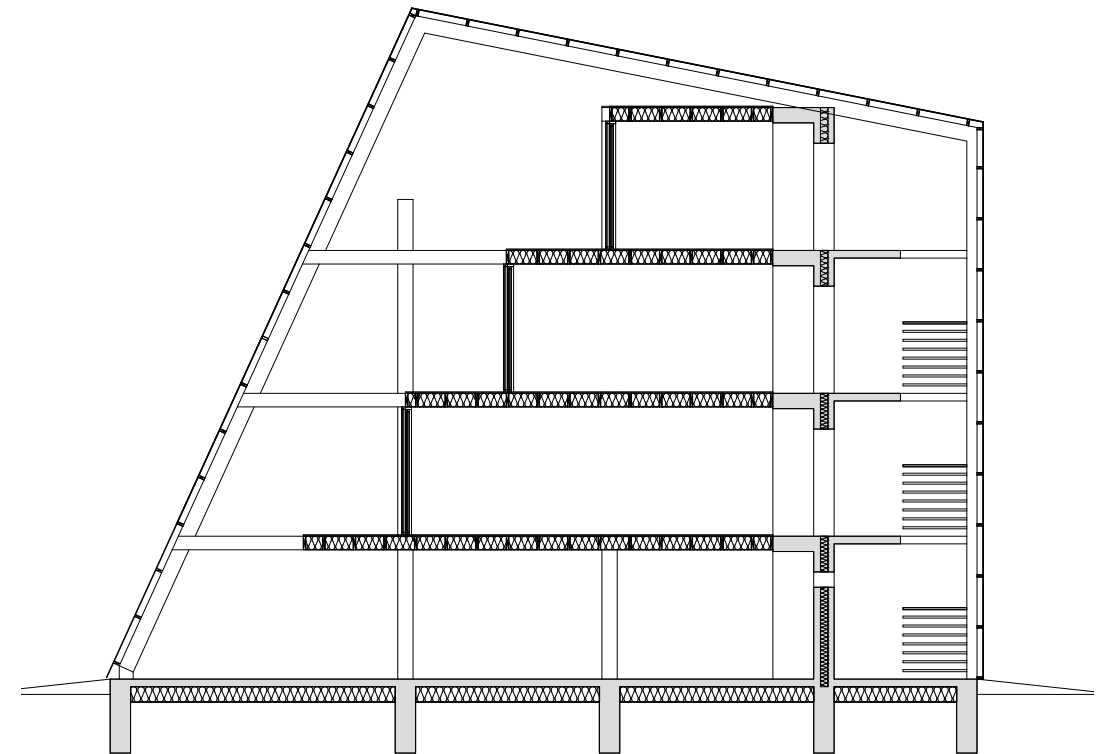
Kocept og rumfordelings model
Målestok: 1-100

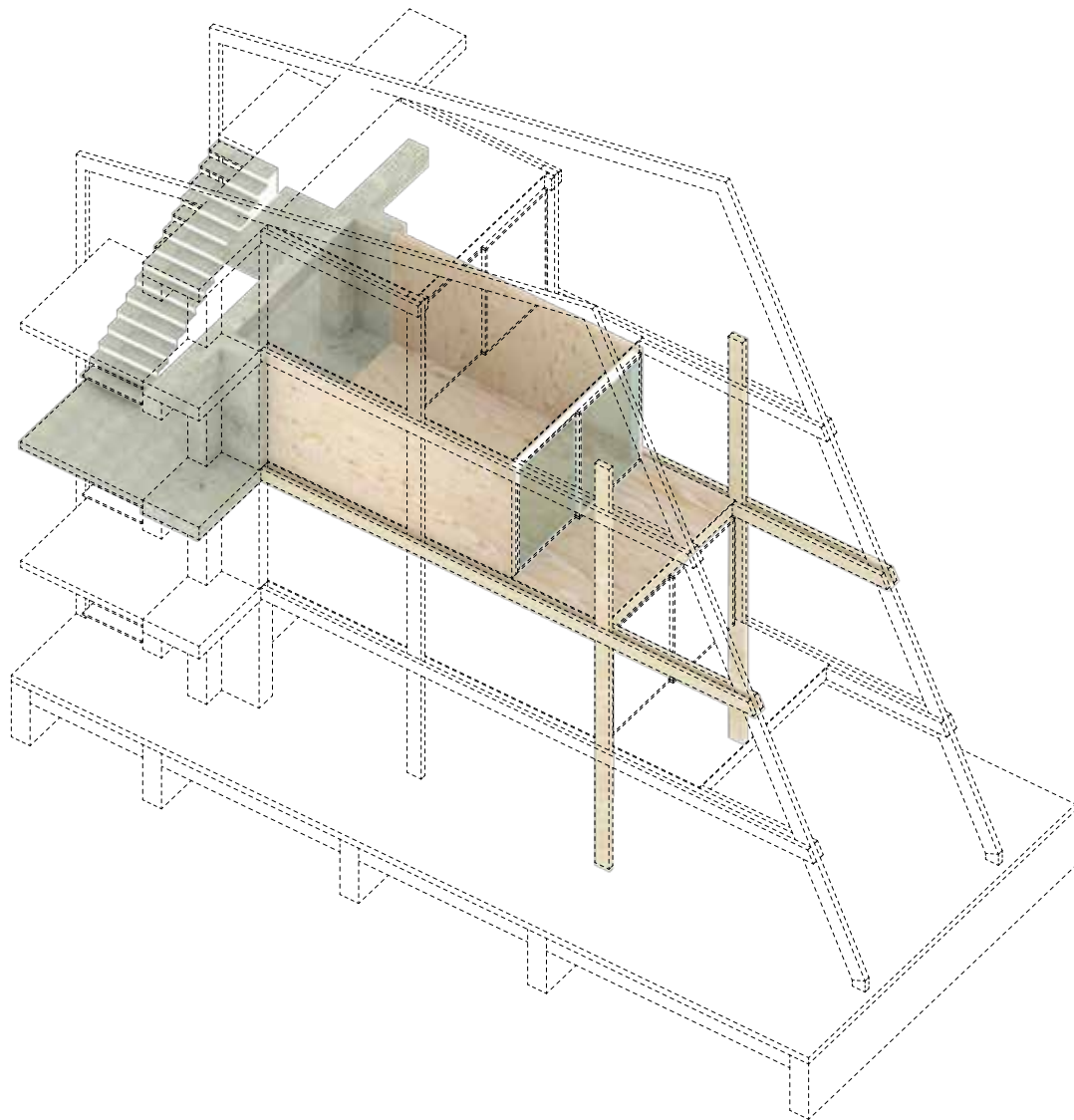
Konstruktionsprincip model
Målestok: 1-50

Konstruktionsnit

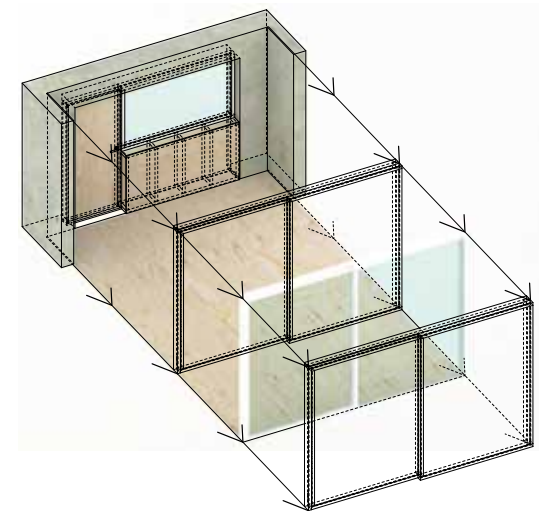

Isometri af etageudsnit

Isometri af "Det transformative rum"

I beton er der en stor åbning der tillader en "Infill", hvor det er muligt at tilpasse det indfyldte efter hvilket rum der skal være.

AFSLUTNING

REFLEKTIONER

At genskabe miljøet i Tetris ville være uto-
pi, da forudsætningerne ikke er de samme.
New Tetris får med andre ord et "step up"
i bygningskvaliteten, da det ikke længere
er en gammel skæv frugtaktionsbarak med
slidte gulvbrædder. Den charme og historie
som det gamle har, vil være svær at inkor-
porere i et nyt projekt. New Tetris skal ska-
be sit eget liv og sin helt egen historie.

Et af projektets dilemmaer ligger i, om man
skal lade New Tetris bygge sig op omkring
en meget stram arkitektur, eller om det
skal være, som ved det gamle, en mere
løs arkitektur, hvor det er brugerne som
er arkitekterne, men hvor der er sat nogle
overordnede rammer for hvad man kan.

Eksempler på hvordan rammerne i New
Tetris kan være, kan måske beskrives på føl-
gende måder:

1. Sted
2. Sted + regelsæt
3. Sted + regelsæt + bygningsskal
4. Sted + regelsæt + bygningsskal + indre
bygningsskruktur

Fra mit Studio Tectonic Culture på Arkitekt-
skolen Aarhus, give det, for mig, mest
mening at tegne og designe sig ud af alle
problematikkerne, som virkeligheden med
bygningsreglementer osv. kræver. Men det
kunne også havde været spændende at
udfordre ideen om Tetis kunne opstå igen
på samme vilkår. Man har en tom hal, den
bliver så indtaget på en eller anden måde
med en let form for bygningsskruktur. Ek-
sempler som Copenhagen streetfood på
Papirøen

og Aarhus Street Food i den gamle rutebil-
station, er et bevis på det godt kan lade sig
gøre at skabe et succesfyldt sted på den
måde.

APPENDIX

INTERVIEWS

Navn: Troels Thorbjørnson og Kasper B. Holmboe
Alder: 28 og 29 år
Interesse for området/gøremål: Job og bolig på Institut For (X)
Firma: Arkitektfirma Spant Studio

Hvad eller hvordan er jeres tilknytning til Institut for (X) og F/Tetris Studios?

Kasper:
Jamen jeg boer her. Og jeg kommer sjældent ud, ikke andet end i Spant Studio øjemed. Og Jeg er præsident for et motorcykelværksted og motorcykelklub, som ligger under vores kontor i Tetris. Altså motorcykelklub i bunden, kontor ovenpå og så bor jeg ovenpå kontoret under loftet.

Hvad med dig Troels?

Troels:
Jeg arbejder her bare, altså på kontoret.

Så du bor ikke oppe på hemsens sammen med Kasper?

Troels:
Nej, jeg er her bare en del. Jeg kunne godt finde på at tag en lur deroppe. En eftermiddagslur.

Bor I på området? Hvorfor og hvorfor ikke?

Troels:
Det er fordi jeg har en lejlighed. Jeg har simpeltheden et andet sted jeg bor, som er rigtig godt.

Kasper:
Jeg tror skæbnen ville at jeg nok skulle flytte herved på et eller andet tidspunkt. Jeg havde ikke lige forstillet mig det skulle ske sådan 100 procent. Jeg har altid gerne ville

have et sted hvor man sådan kunne bo lidt. Jeg brugt størstedelen af min tid herved og så flyttede min kæreste til københavn, så solgte hun den lejlighed vi boede i, så tænkte jeg kunne bo på kontoret lidt. Og nu har jeg boet her i halvandet år snart. Og jeg har tænkt mig at fortsæt med at bor her så længe jeg kan.

Hvordan ser I fremtiden for Tetris, når nu der kommer en skole og fjerner jeres sted?

Troels:
Jeg tror helt sikkert der er flere muligheder for at man kan relokere F bygningen, eller hvad skal man sige, de beboer der er i F bygningen og prøve at skabe et ligende miljø herved på X på den ene eller den anden måde. Enten igennem det arkitektskolen er forpligtet til at genhuse. Det kan også godt være det bliver for rigtigt. Det kan også godt være det bliver en struktur hvor man selv kan etablere i stedet for. Det der er det fine ved det her, er jo den tomme hal som er blevet indtaget af nogle strukturer indeni. Det modsat mange andre steder på "X" hvor der er stillet nogle strukturer op, helst containere og så prøver man at gøre dem sådan rimelig beboelige. Men de også rimelig forhindret i deres dimensionering. Herinde i Bygning F og f.eks. ligesom inde ved Plukk har man bedre mulighed for at udbrede sig lidt mere.

Kasper:
Jeg håber på at de 300 kvadratmeter som skolen og kommunen ligesom er forpligtet til at genetablere eller udleje på tilsvarende

vis som Tetris bygningen blev udlejet til Institut For (X) og så håber jeg på at Institut For (X) selv får lov til at være med til skabe de rammer, de har behov for af de 300 kvadratmeter. Som måske i virkeligheden bare er et betondæk og en klimaskærm måske.

Hvad er det du siger med at kommunen er forpligtet til at genhuse?

Kasper:
Det er ikke noget jeg ved med sikkerhed, men det står der bare specifikt i arkitekt konkurrenceprogrammet for arkitektskolen, at hvis man væltede B-huset for eksempel så skulle man genetablere 300 kvadratmeter.

Troels:
Det jo også det der er kommet frem i konkurrencen. De to gange 150 kvadratmeter kvadrater der ligger ude i haven, det er jo genhusning.

Hvis der skal være et nyt Tetris – hvor tænker du så at det skal være? Et andet sted i byen eller uden for byen?

Troels:
Nej – det skal sgu da være på X! Det er en del af X

Hvis nu der skal være et nyt Tetris, er der noget som skal være anderledes ved det nye?

Troels:

Bedre isoleret ud til.

Kasper:
Det er jo også et spørgsmål om man kan få en hel masse plads. Hvis man bare fik en klimaskærm og så stadigvæk skulle etablere små huse man isolerede indvendigt. Jeg vil sige de her rammer er perfekte, bredden, højden og længden på bygningen er rigtig fine. Spærrene kunne være meget fede hvis ikke de var der. Det forhindrer ligesom bevægelsen på langs af bygningen i 1.sals højde. Det kunne også være sjovt med udfordringen med betondæk men på den anden side er det også meget fedt at man kan pløje ned i gulvet. Vi har to lokaler på 1.sal men vi har ikke kunne få lavet en dør imellem, fordi der er en masse spærkonstruktion. Jeg vil sige, måske kunne man arbejde med en klimaskærm, at den del af bygningen i stueplan var endnu nemmere at bryde igennem. Måske var den delt op i nogle fag som kunne løftes af eller et eller andet. Det kunne jeg godt tænke mig. Fordi så kunne vi havde poppet ud igennem motorcykelklubben og få mere plads.

Kan man forstille sig at det vil være en fordel at bygge i højden for at få mere plads når nu der kommer jo en stor skole og fylder meget osv.?

Troels:
Ja helt sikkert X skal jo fortættes. Nu kan jeg jo lige sidde og kigge over på det fantastiske flotte højhus der ligger derover på Ceres grunden og man kan jo ikke lade være med, at tænke på den fortætning.

Så det jo klart at bygge i højde. Vi vil ikke havde noget imod at ligge højere oppe end vi gjorde.

Kasper:

Det vil bare være et benspænd der vil være interessant. Jeg vil sige, hvis man skulle bygge Tetris igen, så kunne det også være fedt hvis der var tænkt en eller anden logik ind i bygningen, der gjorde at hvis man bygger sin 1. sal, så er der måske noget man kan hægte sig fast på eller mulighed for at sætte en billig ståldrager op. Eller et eller andet man kan sætte sin bygning fast til, så det også fremad rettet kan lade sig gøre måske på godkendt vis at bygge op i 3 etager.

Hvad er der godt ved det gamle og hvad kunne blive bedre ved det nye?

Troels:

Lydmæssigt er det nogle røvkonstruktioner. Hvis bare der står en mand der hedder Træmand og laver træborde ude i fællesrummet, så lamer det jo alle steder herinde.

Kasper:

Men det er måske bare vores manglende isoleringsevner.

Troels:

Ja det er det nok måske.

Hvis man nu går en tur forbi udenfor. Synes I så det kunne være fedt hvis man bedre kunne se hvis der f.eks. var et firma herinde eller der forgik noget?

Troels: Det tror jeg da nogle firmaer ville synes. Vi er egentlig ret ligeglade.

Kasper:

Vi flyver nok lidt under radaren med det der, fordi dem der skal herved for at besøge os, ved hvor vi er. Men mht. motorcykelklubben der er det ret vigtigt at man ikke kan se dem udefra, men det er nu meget fedt at man bare kan åbne op. Men jeg kunne sagtens se fællesrummet være åbent ud ad til.

Men ellers så synes jeg faktisk det kunne være rigtigt fedt, hvis det var man skulle bygge noget nyt, det var uopvarmet med en fin klimaskærm og en masse konstruktioner eller drager hvor man kunne hægte sig fast på osv.. Men så kunne det være fint hvis der var en lillebitte kerne, hvor der var et toilet et køkken og lige et sted hvor man sidde 8 mennesker at spise. Det behøver ikke at være særligt stort. Og så måske noget plug'n'play strøm så der er styr på strøm, vand og afløb. Det kunne være mega fedt. Det kunne sikkert godt gøres hvor det ikke er så omkostnings tungt, hvor der f.eks. lå sådan et stald afløb i hele bygningens længde.

Troels:

Ja – vi mangler virkelig et toilet og et køkken herinde. Vi skal ind i B-huset hver gang vi skal på toilettet og lave mad.

Navn: Mads Peter Laursen
Alder: 40 år
Interesse for området/gøremål: Daglig leder af Institut For (X)
Firma: Bureau Detours, Dream design

Hvad eller hvordan er din tilknytning til F/Tetris Studios/Andet område/afdeling?

(MP) Jeg er den øverst ansvarlig. Da jeg er overordnet chef for hele Institut for (X), så er det endelige ansvar for udviklingen af Tetris, mit ansvar. Yderligere er jeg konceptmanden bag de oprindelige tanker for udviklingspalnen, for den afdeling af Institut for (X), som nu hedder Tetris.

Bor du på området? Hvorfor og hvorfor ikke?

Nej – jeg bor i en lækker lejlighed med træk og slip toilet – og med privathed, som er nødvendigt hvis jeg skal fungerer som chef for Institut for (X)

Er der ikke privathed på Institut for (X)?

Det fungerer som et kollektiv, som betyder at man bliver nødt til at indgå i kollektive tilstande, også i sin fritid og det kan jeg ikke.

Hvordan ser du fremtiden for Tetris, når nu der kommer en skole og fjerne det oprindelige sted?

Jeg ser en super spændende mulighed for mere eller mindre alt for det som arkitekt-skolen gør fladt, da vi har indgået et super nice partnerskab med Aarhus Kommune, specielt med borgmesterens afdeling og teknik og miljø – og her har Teknik og Miljø indvilget i at betale for 300m2 genhusning

til de dele af (X) som jeg anbefaler at man genhuser. Jeg har anbefalet at man genhuser Tetris i nær tilknytning til A-huset og Aarhus Arkitektskole.

Det kan nærmest kun bliver godt!

Hvis der skal være et nyt Tetris – hvordan tænker du så at det skal være? Et andet sted i byen, uden for byen eller?

Jeg mener det skal ligge i nær tilknytning til Arkitektskolen og det resterende Institut for (X), med fokus på A-huset – det kan være med til at skabe den kritiske masse, der skal til for at understøtte min vision om et epi-center som skal fungerer, som en slags vortex-gong – hvor vortex er en dobbelt-spiral af aktivitet, og en gong er taget fra tibitansk butanisk begreb omkring bevidsthedsskabelse, tilstedeværelse og lykke.

Er der noget som skal være anderledes ved et nyt Tetris?

Det skal have større mulighed for at transformere sig og tilpasse sig tiden. Det tror jeg gøres nemmeste ved at den arkitektur, eller det skelet som der skal laves, er en anden type klimaskærm end Tetris 1 – så new Tetris bliver bedre i stand til at opfører sig som en organisme, altså ikke en færdig bygning, men transformativt arkitektur, der kan få plads til flere og flere folk, ved flere og flere knubskydninger. Det er et krav fra min side, da det skal blive ved med, som det var i sin grundsubstans, at være åben overfor iværksætttermiljøet – især fra Aarhus arkitektskole – sådan at der til sta-

dighed kan gøres plads til en lille opstartstegneste mere.

Hvad er der godt ved det gamle?

De gode ting ved det gamle er jo dels, den form som kom ud af det og den form blev skabt af individer og ikke en arkitekt-masterplan, men ved hjælp af nogle koncepter og nogle guidelines.

Så hvis jeg skulle trække noget med videre fra Old Tetris til New Tetris, så skulle det være erfaring, dvs. mennesker og så var det en tilgang til form. Den form sys jeg kunen være spændende at arbejde med, men i nogle spær og bygningskonstruktion, som gør det endnu nemmere og drømme form, og ikke være helt så låst i sit formsprog.

Kan du uddybe begrebet "transformativt"? Hvad mener du med det?

Det kan være på flere niveauer – det kan både være i udskiftning af mennesker, at der er en form for ventilation i hvem der er i bygning. Det fungerer rigtig godt i det gamle Tetris, ved at du har nogle lejemål, hvor du hele tiden har plads til at have nogle nye lejere – det vi kalder sub-lejemål – så du til hvilken som helst tid, har nogle forskellige mennesker, som er den samlet gruppe Tetris.

Transformativt i en bygning handler mere om ikke at designe en lukket form, men designe en form, som kan udvikle sig. En form der kan gro – en form, som selvfølgelig skal have nogle rammer og nogle regler, ligesom en klatreplant operere efter et eller

andet form for givet sæt indbygget DNA – den samme DNA skal man have opfundet for en bygning. Hvordan kan en bygning opfører sig som en klatreplante? Eller en brændenældebusk?

Navn: Manjusri Hendriksen
Alder: 22 år
Interesse for området/gøremål: Gartner på Institut For (X)
Firma: X

Hvad eller hvordan er din tilknytning til Institut for (X) og F/Tetris Studios?

Jamen, det er jo mit arbejde og mit hjem (ref. Institut for (X)), sådan som det er lige nu. Og da jeg kom i starten, så var Tetris bare haller, så det har været spændende at følge med i processen hvordan det har Tetrisset sig sammen. Og de mennesker som er kommet ind og ud – det har altid kunne give et fedt indspark til resten af Institut for (X).

Det er en ny form for fristad. Jeg har altid opholdt mig på fristader – bla. i Berlin og Thy-lejeren. Men Institut for (X) er sådan en ny måde at gøre tingene på – og det er super fedt at det er professionelt og der er den der arbejdsdel i det. Produktiviteten er på et højt niveau.

Bor du på området? Hvorfor og hvorfor ikke?

Ja – jeg bor her i en yurt – og det startede med at jeg fik den daglige leder til at det var smart at have gartneren til at bo i haven. Og det er fede mennesker.

Hvordan ser du fremtiden for Tetris, når nu der kommer en skole og fjerner det oprindelige sted?

Det Institut for (X) altid har været, det er midlertidigt i mange år, men som nu er gået hen og blevet transformativt. Så jeg er helt sikker på at det nok skal finde en løsning til stedet. Det er selvfølgelig ærgerligt at alle de mennesker, som har brugt så

meget tid på at bygge Tetris op. Det er fedt nok at have de rammer som de har haft, og at man som nu kan gøre det på en bedre måde, hvor man kan tage det med. Det bliver spændende at se hvad der sker med det. Og hvor meget ansvar Kommunen kan tage.

Hvis der skal være et nyt Tetris – hvordan tænker du så at det skal være? Et andet sted i byen, uden for byen eller?

Fordelen ved at det er inde i byen, det er jo netop at de nyopstartet firmaer har mulighed for at være i byen. Dem der har brug for det. Om det er cafeer, butikker eller mennesker som har med andre mennesker at gøre, så er det jo oplagt at være i byen. Hvis der er plads til det her, så skal det selvfølgelig være her. De mennesker der er hernede og det som er her, er jo ikke opdelt. Folk er jo alle tilknyttet Institut for (X). Så tror selv at Tetris ønsker at blive ved med at være her.

Er der noget som skal være anderledes ved et nyt Tetris?

Det ligger lidt i navnet – det er en slags labrynt og en masse forskellige mennesker, som har deres dagligdag dernede. De har formået at lave højt til loftet nogle steder, og ja, Tetris agtigt. Det koncept er jo fedt at tage videre. Nogen kan bo ovenpå hinanden og inde i hinanden og integrerer med hinanden på den måde.

Hvis nu du ikke vidste hvad der var derinde

– ville du så kunnen se det, når du går forbi? Nej overhovedet ikke!

Kunne det være fedt hvis man kunne det?

Det ville da være sjovt. Det vil jeg da tænke. Jeg ved jo hvordan det ser ud derinde fordi jeg har set det og været der så meget. Og jeg ved hvordan rummene lapper indover hinanden, så det ville jo være super fedt, hvis det var synligt. Folks ser det ikke så meget.

Det er fedt at se hvordan de forskellige byggestile inkorporerer hinanden og med forskellige materialer. Det er vildt charmerende. Så det ikke bare er en stor cement-blok, som lapper ind i hinanden. Men med forskellige materialer – f.eks. ligesom Mejl-gade – det er ikke bare den samme slags by hele vejen hen.

Hvordan ser du din fremtid, som en ret tæt nabo til arkitektskolen, - vil det blive det samme sted du har?

Nej, selvfølgelig ikke! Det vil blive et helt andet område – idet det ikke længere er Café, Tetris og en multifunktionel have. Det vil jo blive arkitektskolen. Men på den måde de har lagt det, det tror jeg bliver vildt spændende. Og forhåbentligt vil integrerer med de mennsker der er her. Det har været sjovt nok at lave projekter med arkitektskole førhen (ref. Institut for (X) har tidligere lavet workshops sammen med Arkitektskolen), og det kunne man godt udvikle mere på, så flere får lidt mere håndværk. Så de forstår det lidt mere.

Men du er ikke bange for at dit sted bliver lidt for "turistet"?

Jeg er vokset op, som altid har været sindsygt crowdet – i hvert fald oppe i Thylejeren, så nej, ikke rigtigt – og hvis det er, så kan ejg jo bare rykke. Jeg bor jo i et meget mobilt hjem, så det tager mig en dag, så er jeg et helt andet land. Jeg er ikke bange, for jeg er ikke tilknyttet til denne her plads. Overhovedet ikke, og det er nemt for mig at flytte. Så længe jeg har det her telt med mig, så er jeg i mit hjem.

REFERENCER

Det Grænseløse Køkken i Ebeltoft
Bygget og tegnet af Bureau Detours i 2016
i samarbejde med:

Det Grænseløse Køkken
Smag
Ny Malt
Kalø Højskole
Underværker

Foto:
La Familia

link:
<http://detours.biz/projects/det-graense-lose-kokken/>

Gentofte lethal
Vandkunsten

Link:
<http://vandkunsten.com/da/projekter/lethal>

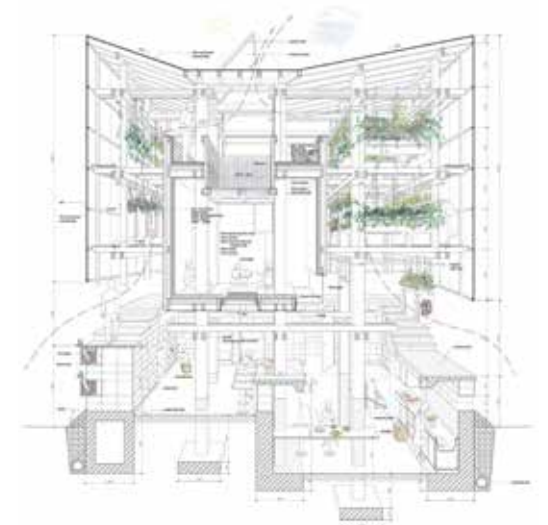
NAB - Ny Arktisk Byggeskik
Vandkunsten

<http://www.arkark.dk/building.aspx?buildingid=13837>

Nest We Grow
College of Environmental Design UC Berkeley
+ Kengo Kuma & Associates

Link:
<http://www.archdaily.com/592660/nest-we-grow-college-of-environmental-design-uc-berkeley-kengo-kuma-and-associates>

KILDER

<http://godsbanen.dk/historien-om-det-forunderlige-x/>

<http://godsbanen.dk/om-godsbanen/godsbanens-historie/>

<https://www.aarhus.dk/da/omkommunen/nyheder/2011/2-kvartal/Aabent-hus-paa-Godsbanen-28-maj.aspx>

http://files.guidedanmark.org/files/484/484_310332.jpg?qfix

<http://aarch.dk/wp-content/uploads/2017/03/pressRelease-winners.352X352.jpg>

http://godsbanen.dk/media/2014/01/aarhus_godsbanegaard_-_light1.pdf

<http://adept.dk/>

<http://detours.biz/>